Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 217 (5808).
20 СЕНТЯБРЬ 1985 й.
ЖУМА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

тонгги газеталарда

СССР Олий Советн Президиумининг таклифига биноан Финляндия Республикасининг Президенти Мауно Койвисто амалий визит билан ва дам олиш учун 18 сентябрь куни Москвага келди.

* * *

Тошкент Олий партия мактабининг партия ва совет ходимлари малакасини ошириш республикалараро курсларида бир группа тингловчилар ўқишни тугалладилар. Улар составида Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркманистон Министрлар Советларининг, область ижроия комитетларининг масъул ходимлари, қишлоқ район ижроия комитетлари раисларининг биринчи ўринбосарлари — РАПО кенгашларининг раислари бор эдилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КПСС Марказий Комитети «Ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этиш тадбирлари тўғрисида» КПСС Марказий Комитети қабул қилган қарор қандай бажарилаётганлиги ҳақидаги масалани кўриб чиқди.

Шу масала юзасидан қабул қилинган қарорда ичкиликбозлик ва алкоголизмни тугатиш юзасидан партия ўтказаётган йўлни совет кишилари батамом маъқуллаб, қўллаб-қувватлаётганликлари таъкидланади. Партия, касаба союз, комсомол ташкилотларида, меҳнат коллективларида, аҳоли истиқомат қилаётган жойларда бўлиб ўтган йиғилишлар, қишлоқ йиғинлари, шунингдек партия ва совет органларига гражданлардан тушаётган кўпдан-кўп хатлар шундан яққол далолат бермоқда. Марказда ва жойларда ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этиш юзасидан кенг кўламдаги ташкилотчилик, иқтисодий, маъмурий-ҳуқуқий ва тарбиявий тадбирларни амалга ошириш юзасидан катта иш олиб борилмоқда. Меҳнат коллективлари, коммунистлар, жамоатчилик, хотин-қизлар, ветеранлар бу тадбирларни амалга оширишда актив қатнашмоқдалар. Ичкиликбозликка ва алкоголизмга қарши кураш тадбирлари жамиятда, меҳнат коллективларида ва оилаларда маънавий муҳитни соғломлаштиришга, интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлаш, меҳнат унумдорлигини оширишга ижобий таъсир кўрсатмоқда. Меҳнаткашлар буларнинг ҳаммасини юксак баҳоламоқдалар.

Партиянинг ана шу социал хавфли иллатни бартараф этиш борасидаги куч-ғайратлари жамиятимизнинг бирорта ҳам аъзосини лоқайд қолдирмади, белгиланган тадбирларни амалга ошириш учун кураш ҳамма жойда кучайиб бормоқда. Спиртли ичимликларни суиистеъмол қилишга йўл қўйган коммунистларга, раҳбар ходимларга нисбатан қаттиқ талабчанлик кучайиб, улар партиядан ўчирилиб, ишдан олинишгача жазоланмоқда. Комсомол, совет ёшлари ҳушёр турмуш тарзини қарор топтиришда актив қатнашмоқдалар.

Кейинги пайтда алкоголга қарши пропаганда айниқса, матбуотда, радио ва телевидениеда сезиларли равишда кучайиб, анча ҳужумкор бўлиб қолди. Бу ишда оддий меҳнатчилар, партия ва совет ходимлари, идеология активи, олимлар қатнашмоқдалар. Ҳушёрлик учун курашувчи Бутуниттифоқ кўнгиллилар жамияти тузилмоқда, «Ҳушёрлик ва маданият» журналини нашр этишга тайёргарлик кўрилмоқда. Булар алкоголга қарши оммавий ҳаракатни авж олдириб юборишга кўмаклашиши керак. Иттифоқ ва республика қонунларига ичкиликбозликка йўл қўяётган шахсларга нисбатан таъсир чоралари самарадорлигини ошириш мақсадида зарур ўзгариш ва қўшимчалар киритилмоқда.

Алкоголга қарши олиб борилаётган кураш товар обороти структурасини яхшилашга олиб келмоқда. Вино-арақ маҳсулотларини сотиш қисқариши билан бир пайтда зарур озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа халқ истеъмоли товарлари анча кўпроқ сотилмоқда. Алкоголсиз ичимликлар ва шарбатлар ишлаб чиқариш бирмунча кўпайди. Министрликлар ва идоралар, маҳаллий органлар харидоргир товарларни ишлаб чиқаришни кўпайтириш, хизмат соҳаларини кенгайтириш юзасидан қўшимча тадбирларни амалга оширмоқдалар. Савдо ишида янгиликлар пайдо бўлди. Кўп жойларда савдо қилиш, аҳолига хизмат кўрсатиш форма ва методлари яхшиланди. Умумий овқатланиш корхоналарида ўз маҳсулотини ишлаб чиқариш, турли кулинария ва кондитер маҳсулотлари, музқаймоқ сотиш кўпайди. Жойлардаги партия, совет ва хўжалик органлари алкоголли ичимликлар билан савдо қилишни тартибга солмоқдалар. Ишлаб чиқариш корхоналари, ўқув юртлари, болалар ва даволаш муассасалари ёнидаги магазинларда, меҳнаткашларнинг дам олиш жойларида, ҳамма турдаги транспортда алкоголли ичимлик билан савдо қилиш тўхтатилди. Айни пайтда спиртли ичимликлар билан чайқовчилик қилиш ва самогон қилишга қарши кураш кучайтирилди. Кўп миқдордаги самогон аппаратлари тортиб олинди, уларнинг кўпчилигини эгалари ихтиёрий равишда топширдилар.

Ичкиликбозлик натижасида ҳуқуқбузарлик, безорилик қилиш ва бошқа жиноятлар анча камайди. Йўл-транспорт ҳодисалари, ишлаб чиқаришдаги турли тартиббузарликлар камайди. Шаҳарлар ва аҳоли пунктларида тартиб мустаҳкамланмоқда. Меҳнаткашларнинг ижтимоий активлиги ўсмоқда, уларнинг дам олиш вақти мазмундор бўлиб бормоқда.

Шу билан бирга, КПСС Марказий Комитети ҳушёрлик учун кураш эндигина бошланди, бу иш муттасил ва изчил олиб борилиши керак, деб ҳисоблайди. Партия бу ғоят муҳим вазифадан асло чекинмайди ва уни муваффақиятли ҳал этиш учун ҳамма ишни қилади. Амалга оширилаётган муросасиз ва кескин тадбирлар ҳозироқ ижобий натижалар келтираётган бўлсада, бу хотиржамликка берилиш учун асло асос бўлолмайди. Ижобий жараёнлар билан бирга жиддий камчиликлар ҳам мавжудлигини кўрмаслик мумкин эмас. Совет гражданларининг аксарияти амалга оширилаётган тадбирларни қизғин маъқуллаётган бир пайтда аҳолининг спиртли ичимликларга ружу қўйган баъзи бир қисми бу кураш бўшаштирилишини кутмоқда, ичкиликбозликка қарши амалга оширилаётган тадбирлардан норози бўлмоқда. Миллионлаб совет кишилари бундай кайфиятларни қўллаб-қувватламаслигига КПСС Марказий Комитетининг ишончи комилдир.

КПСС Марказий Комитетига мурожаат қилаётган меҳнаткашлар турмуш ва маиший ҳаётни соғломлаштириш учун бошлаб юборилган кураш тобора кенг қулоч ёзиб, конкрет тус олишига умид қилмоқдалар. Улар баъзи жойларда ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш кампаниячилик характерида бўлаётгани, бу ишга кенг актив, баъзи меҳнат коллективлари жалб этилмагани учун маҳаллий органларни танқид қилмоқдалар.

Айрим партия ташкилотлари, раҳбар кадрлар ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этишнинг ғоят сиёсий ва социал аҳамиятга молик эканлигини ҳамон тушуниб олганларича йўқ. Кўп жойларда олиб борилаётган ишлар шу иллатга берилган кишилар—ичкиликбозлар, самогончилар, чайқовчиларга қарши етарли даражада қаратилган эмас, бир қанча ҳолларда бу кураш маъмурий чоралар билан чекланиб қолмоқда. Ижтимоий, тарбиявий, таъсир имкониятларидан суст фойдаланилмоқда. Давлат, хўжалик органлари ва жамоат ташкилотларининг фаолиятида кўпинча етарли активлик, собитқадамлик ва ишларни мувофиқлаштириб олиб бориш етишмайди.

КПСС Марказий Комитети иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка, область, шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари зиммасига КПСС Марказий Комитетининг «Ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этиш тадбирлари тўғрисида»ги қарорининг қандай бажарилаётганини чуқур таҳлил этиш, бу соҳада вужудга келган ижобий тенденцияларни мустаҳкамлаш, мавжуд камчиликларни бартараф этишга қаратилган ишларни кучайтириш вазифасини юклади. Ҳамма жойда ишни шундай йўлга қўйиш керакки, токи одамлар бу масалаларда ҳеч қанақа чекинишлар ва куч-ғайратни сусайтиришга йўл қўйилмаслигини, амалга оширилаётган ишлар ҳар бир совет кишисининг ва умуман жамиятнинг манфаатлари йўлида қилинаётганини кўриб, яхши англаб олсинлар. Ҳушёрликни ҳаётимиз нормаси сифатида барқарор қилиш — энг муҳим умумпартиявий, умумдавлат вазифаси бўлиб, бу иш қатъий ва оғишмай уал этилиши керак.

Партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари ичкилик ичаётган коммунистларга нисбатан либерал муносабатда бўлишнинг ҳали мавжуд фактларини қатъий тугатишлари, ичкиликбозликка ва алкоголизмга қарши ҳужумкор курашнинг ташкилотчилари бўлишлари керак. Партия аъзолари бу ишда намуна бўлишлари керак. Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка, область, шаҳар ва район партия комитетлари комиссияларининг масъулиятини ошириш, кадрларни танлаш ва лавозимларга кўтариш чоғида уларнинг маънавий қиёфасини тўла ҳисобга олиш, кадрлар масаласига оид барча ишларда шунга мунтазам амал қилиш, партия ҳисобот-сайлов йиғилишларида ва конференцияларида ҳушёр турмуш тарзини қарор топтириш масалалари атрофлича кўриб чиқилиши зарур, деб топилди.

Бутун ташкилотчилик, тарбиявий ишда ичкиликбозликка қарши курашда эришиладиган муваффақият меҳнат коллективларидаги иш, интизом ва тартибнинг аҳволига бевосита боғлиқ эканлигини ҳисобга олиш керак. Бундан буён ҳам ичкилик сабабли келиб чиқадиган ҳар қандай тартиббузарлик ва ножўя ишларнинг ҳар қандай кўринишларига нисбатан муросасизлик вазиятини туғдиришда уларнинг ролини чинакам ошириш, бу ишда касаба союзлари активлигини кучайтириш ҳамда раҳбарлар ва мутахассисларнинг шахсий масъулиятини ошириш муҳимдир. Ишлаб чиқаришда ичкиликбозлик қилишнинг ҳар қандай кўринишларини, ишга маст бўлиб келиш фактларини дарҳол ва батамом тугатиш зарур.

Ишни шундай йўлга қўйиш керакки, токи ҳар бир оила, қишлоқ, посёлка ва шаҳар ҳушёр турмуш тарзи учун кураш олиб борсин. Буларнинг ҳаммаси умуман мамлакат бўйича аҳволни тубдан ўзгартиришга имкон беради.

КПСС Марказий Комитети комсомол, мамлакатнинг барча ёшлари ичкиликбозликка қарши янада зўр қатъият ва шижоат билан кураш олиб боришига умид қилади. Комсомол ташкилотлари ёш авлодни ичкиликбозликка, коммунистик ахлоқ нормаларидан бироз бўлса-да чекинишга нисбатан муросасизлик руҳида тарбиялаш учун ҳамиша ғамхўрлик қилишлари, ижтимоий-фойдали меҳнат ва ёшларнинг бўш вақтини соғлом ўтказишни ташкил қилишнинг барча формалари ёшларни тарбиялаш ишига янада актив хизмат қилдиришлари керак.

Кўпгина министрликлар ва идоралар, жойлардаги совет ва хўжалик органлари саноатнинг озиқ-овқат тармоқлари, савдо, умумий овқатланиш корхоналари ишини суст қайта қураётганликлари қўшимча товар ресурсларини, айниқса маҳаллий материаллар ва хом ашё ресурсларини қидириб топишга етарли ташаббускорлик кўрсатмаётганликлари уқтириб ўтилди. Товар обороти структурасини такомиллаштириш юзасидан зарур тадбирлар ҳамма жойда кўриляпти, деб бўлмайди, бир қанча жойларда товарлар етарли бўлгани ҳолда уни сотиш қониқарсиз ташкил этилган, хизмат турларининг ҳажми ва сифати аҳоли эҳтиёжларини қондирмаяпти.

Иттифоқдош республикаларнинг Компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка, область партия комитетларига, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советларига, халқ депутатлари ўлка ва область Советлари ижроия комитетларига, СССР министрликлари ва идораларига саноат корхоналарида уларнинг қайси идорага бўйсинишидан қатъи назар, харидоргир товарлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва меҳнаткашларга кўрсатиладиган хизмат ҳажмини кенгайтиришга қаратилган амалий тадбирларни ишлаб чиқиш ҳамда амалга ошириш топширилди. Вино-арақ заводлари ва цехларининг бир қисмини алкоголсиз ичимлик ва озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган қилиб қайта ускуналаш ишлари тезлатилсин. Комплекс маиший хизмат кўрсатиш системасини вужудга келтиришга алоҳида эътибор берилсин, хизмат кўрсатиш соҳаси кенгайтирилсин ва такомиллаштирилсин, аҳолининг ўсиб бораётган эҳтиёжларини қондиришга эришилсин.

Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, маҳаллий Советлар ижроия комитетлари, СССР Савдо министрлиги, Центросоюз, савдо шахобчалари бўйсинган министрликлар ва идоралар вино-арақ маҳсулотлари сотилишини тартибга солиш, улар билан савдо қилиш юзасидан белгиланган тартибга сўзсиз риоя қилиш, чайқовчиликка ва бошқа суиистеъмолларга йўл қўймайдиган вазиятни вужудга келтириш юзасидан қўшимча тадбирларни амалга оширишлари лозим. Алкоголсиз ичимликлар, квас, шарбат, музқаймоқ ишлаб чиқариш, сабзавот, мева ва узум етиштириш ва уларни доимий ҳамда майда чакана савдо шахобчаларида сотишни анча кенгайтириш таъминлансин. Тор доирада ихтисослаштирилган кичик ҳажмдаги умумий овқатланиш корхоналари шахобчалари тез ривожлантирилсин, бунинг учун махсус бинолардан, шунингдек биноларнинг биринчи қаватидан фойдаланилсин, очиқ майдонларда кафе ва савдо хизматининг бошқа объектлари ташкил этилсин. Кулинария, кондитер маҳсулотлари, ярим тайёр масаллиқлар ва бошқа маҳсулотларни ишлаб чиқаришни ва уларни сотишни кўпайтириш тадбирлари кўрилсин. Шу мақсад учун зарур бўлган ускуналар ишлаб чиқаришни кўпайтириш кўзда тутилсин.

1986 йилдан бошлаб, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш планларида чакана товар оборотини планлаштиришда ундан алкоголь ичимликлар сотиш ҳажмини ажратиб қўйиш мақсадга мувофиқ деб топилсин. Савдо-сотиқ, умумий овқатланиш корхоналари ва ташкилотларининг ходимлари, шунингдек уларни бошқарувчи органларнинг фаолиятини баҳолашда ҳамда уларни моддий рағбатлантиришда алкоголли маҳсулотни сотиш ҳажмлари ҳисобга олинмасин.

СССР Прокуратураси, СССР Ички ишлар министрлиги, СССР Юстиция министрлигининг ишларини кучайтириш зарур эканлиги таъкидланди. Улар ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилувчи органлар барча ходимларининг ичкиликбозлик билан боғлиқ ҳуқуқбузарликка қарши курашда ўз бурчларини сўзсиз бажаришларини, алкоголга қарши қонунларга қатъий риоя қилинишини таъминлашлари лозим; ижтимоий-фойдали меҳнатдан бўйин товлайдиган, меҳнатсиз даромад билан яшайдиган шахсларга нисбатан таъсирчан чоралар кўрилсин. Прокуратура, милиция ва суд органларининг ишини мувофиқлаштириб олиб боришни уларнинг ичкиликбозлик билан курашувчи комиссиялар, халқ дружиналари, ўртоқлик судлари ва бошқа жамоат ташкилотлари билан ҳамкорлигини яхшилаш керак. Ҳуқуқбузарларнинг муқаррар жазоланишига эришилсин.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги жойлардаги совет ва хўжалик органлари билан биргаликда корхоналар ва ташкилотларда наркология диспансерлари шахобчаларини, бўлим кабинетларини янада кенгайтириш соҳасидаги ишларни кучайтириши, улар фаолиятининг самарадорлигини ошириши, профилактика ишини ва алкоголга қарши пропагандани жиддий яхшилаши лозим.

Қарорда таъкидлаб ўтилганидек, кўпгина совет органлари, касаба союз, комсомол ташкилотлари меҳнаткашларнинг яхши дам олишини уюштиришда ҳануз актив иш олиб бормаётирлар. Маданият муассасалари ва спорт иншоотларининг бир қисми тўла иш олиб бормаётир, улардан баъзан мақсадга мувофиқ фойдаланилмаяпти. Маросимларни ичкиликсиз ўтказишни оммалаштиришда сусткашлик қилинмоқда. Концерт кўрсатиш, фильмлар прокати етарли даражада кучайтирилган эмас, туризм ва экскурсия суст ривожлантирилмоқда.

ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитети, СССР Маданият министрлиги, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитети ижодий союзлар, кўнгилли жамиятлар билан биргаликда шунга эришсинларки, меҳнаткашлар, биринчи навбатда ёшлар, бўш вақтларида ўзларини қизиқтирган машғулотлар билан шуғуллансинлар. Клуб муассасалари ва спорт иншоотларининг иш режимини қайта тузиб чиқиш ва бунда кечки пайтларда, дам олиш ва байрам кунларида улардан тўлиқ фойдаланишни кўзда тутиш керак. Маданият ва истироҳат боғларида, шаҳарларнинг хиёбонлари ва майдонларида, уй-жой микрорайонларида, дам олиш базаларида оркестрлар, бадиий ҳаваскорлик коллективлари, театрларнинг алкоголга қарши йўналишдаги чиқишларини ташкил этиш, оммавий байрамлар ва томошалар, спорт мусобақалари ўтказиш, одамларнинг қизиқишига қараб клублар ташкил этиш керак. Ёшлар ётоқхоналарида маданий ва спорт-соғломлаштириш ишлари изчил ва янада мазмундор олиб борилсин. Шаҳарлар, аҳоли пунктларида дам олиш ва байрам кунларида меҳнаткашларнинг ҳордиқ чиқаришини ташкил этишнинг махсус планларини ишлаб чиқиб, амалга ошириш лозим деб топилди. Бўш вақтни коллектив бўлиб ва оиласи билан ўтказиш ҳар томонлама қўллаб-қувватлансин. Бу ишда халқ депутатлари маҳаллий Советлари етакчи роль ўйнашлари керак.

СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига, марказий газеталар ва журналларнинг редакцияларига ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш проблемаларини ҳар томонлама ёритишни давом эттириш, маҳаллий матбуот ишини активлаштириш таклиф этилди. Ҳушёр турмуш тарзини қарор топтиришда партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, меҳнат коллективлари ва жамоатчиликнинг энг яхши иш тажрибасини пропаганда қилишга алоҳида эътибор берилсин. Спиртга ружу қўйган кишилар, шунингдек хизмат бурчи юзасидан турмушни соғломлаштириш учун курашга бошчилик қилиши керак бўлган, лекин бу ишни қилмаётган мансабдор шахслар муросасиз танқид қилинсин. Алкоголга қарши қонунга риоя этилиши юзасидан кенг жамоат контролини амалга оширишда актив иштирок этилсин.

КПСС Марказий Комитети ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши қаратилган Иттифоқ ва республика қонунларини такомиллаштириш борасидаги тадбирларни маъқуллади, бу курашга барча меҳнат коллективлари, жамоат ташкилотлари, ҳар бир совет граждани янада активроқ қўшилади, деб ишонч билдирди.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг XIII пленуми бўлиб ўтди.

Пленум ташкилий масалаларни кўриб чиқди.

Пленум бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан У. У. Умаровни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари ва бюро аъзоси вазифасидан, К. П. Дудинни шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари вазифасидан озод қилди.

КПСС Марказий Комитети аппаратида ишлаган Б. Ф. Сатин Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг бюро аъзоси ва биринчи секретари қилиб сайланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аппаратида ишлаб келган А. И. Фозилбеков шаҳар партия комитетининг бюро аъзоси ва иккинчи секретари қилиб сайланди.

Бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Т. Н. Набиев шаҳар партия комитетининг бюро аъзоси вазифасидан озод этилди.

Пленум шунингдек бошқа ташкилий масалаларни ҳам кўриб чиқди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев нутқ сўзлади.

ШАҲАР СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Кеча ўн тўққизинчи чақириқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советининг учинчи сессияси бўлиб ўтди.

«КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг Пленумлари, Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорлари асосида шаҳар аҳолисига медицина хизмати кўрсатишни янада такомиллаштириш юзасидан халқ депутатлари шаҳар ва район Советларининг, соғлиқни сақлаш Бош бошқармасининг вазифалари тўғрисида» Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари В. А. Алавутдинова доклад қилди. Соғлиқни сақлаш бўйича доимий комиссия раисининг ўринбосари, Тошкент врачлар малакасини ошириш институти ректори А. Р. Раҳимжонов қўшимча доклад қилди.

Сессия шаҳар хўжалигини 1985—86 йиллар қиш шароитида ишлашга тайёрлаш ишлари якунланиши ҳақида шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Б. И. Бекмирзаевнинг ахборотини тинглади.

Сессия шаҳар план комиссиясининг раиси этиб В. А. Котовни тасдиқлади. Сессияда бошқа ташкилий масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Сессия иши ҳақидаги ҳисобот газетанинг яқин сонларидан бирида босилади.

СЪЕЗДОЛДИ ЗАРБДОР ВАХТАСИДА

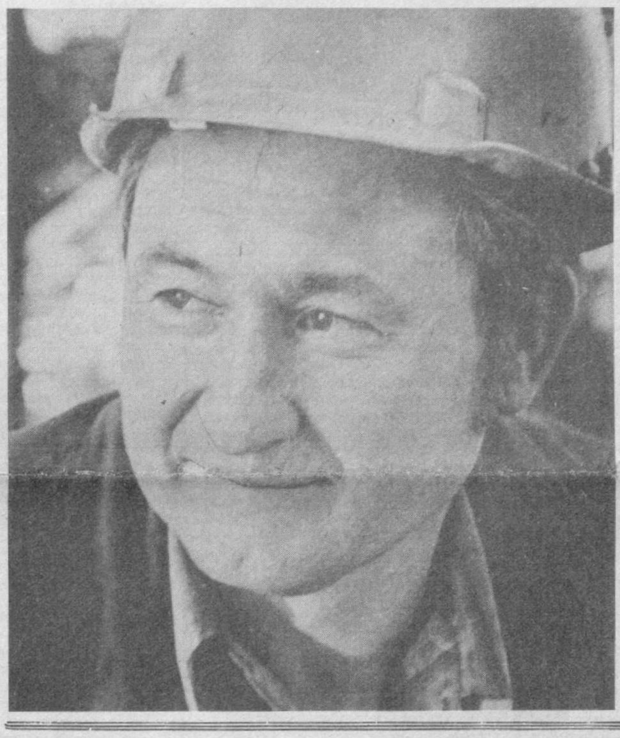

ШАХСИЙ НАМУНА

«Ташсельмаш» заводининг қуюв цехидаги Нойил Гараев (суратда) бошлиқ қолипловчилар бригадаси аъзолари КПСС XXVII съезди шарафига давом этаётган меҳнат вахтасида намуна кўрсатаяпти. Тажрибали мураббий бошлиқ коллектив партия анжумани шарафига оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилди. Ҳозир у мажбуриятларни шараф билан адо этиш учун барча имкониятларни ишга солаяпти. Бригада смена топшириқларини мунтазам ортиғи билан бажариб, аъло сифатли маҳсулот тайёрламоқда. Коллективда биронта ҳам қолоқ ишчи йўқ. Барча ишчилар ҳамжиҳатлик билан меҳнат қилиб, кўп ва юқори сифатли маҳсулот тайёрлаш учун интилишяпти.

И. Зарафшанский фотоси.

СССР Олий Советн Президиумининг Фармони

ТОШКЕНТ ГРЭСИ ЭНЕРГОБЛОКИНИНГ КАТТА МАШИНИСТИ ЎРТОҚ И. МУСЛИМОВГА СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Социалистик мусобақада жуда катта муваффақиятларга эришганлиги, ўн биринчи беш йилликнинг ишлаб чиқариш топшириқларини муддатидан илгари бажарганлиги, энергетика ускуналарининг самарадорлигини оширишга шахсан катта ҳисса қўшганлиги ва меҳнатда қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги Тошкент ГРЭСи энергоблокининг катта машинисти ўртоқ Йўлдош **Муслимовга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони** унвони берилиб, унга **Ленин** ордени ҳамда **«Ўроқ ва Болға»** олтин медали топширилсин.

СССР Олий Советн Президиумининг Раиси А. ГРОМИКО.

СССР Олий Советн Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль, 1985 йил 18 сентябрь.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми совет органлари ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларида кўп йил самарали ишлаганлиги, жамоат ҳаётида актив иштирок этганлиги учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми бўлими мудирининг ўринбосари ўртоқ Улфат Аъзамовна **Абдуллаевага «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган юрист»** фахрий унвони берди.

БУГУН ТОШКЕНТДА ЯГОНА СИЁСИЙ КУН

Унинг мавзуи: «Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми қарорлари — ҳаётга».

Сиёсий докладчилар меҳнат коллективларидаги учрашувлар чоғида пленумдан кейинги ижобий ўзгаришларга, бартараф этиш лозим бўлган камчиликларга эътиборни жалб этадилар.

Ягона сиёсий кун қатнашчилари КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш билан боғлиқ вазифаларини муҳокама этадилар.

ШУ КУННИНГ НАФАСИ

Бугун Тошкентда:

● Совет Тинчлик фондининг Ўзбекистон бўлими шаҳримиздаги турли корхона ва муассасалар коллективларининг Тинчлик фондига ўтказган маблағларини рўйхатдан ўтказди. Октябрь революцияси номидаги тепловоз ремонти заводи коллективи 3 минг сўмга яқин пулни Тинчлик фондига топширди, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига қарашли барча илмий-тадқиқот институтлари, муассасалар ва корхоналар коллективлари ҳисобига 100 минг сўмга яқин пул ёзилди. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети ўқитувчилари топширган маблағ 20 минг сўмдан ошади.

● Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг мутахассислари янги юксак унумли пухта сепаратор яратдилар. У Наманган пахта заводида жорий этилди. Пневмосепаратор пахта тозалаш, ёғ-мой корхоналарида, ун заводларида шунингдек, қишлоқ хўжалигида жорий этиш учун тавсия этилади. Бир сепараторнинг жорий этилишидан йиллик иқтисодий самара 2 минг сўмни ташкил этади.

● Фрунзе районидаги пластмасса буюмлари заводида Ленинград академик комедия театрининг ижодий коллективи билан учрашув бўлди. Ишчилар ҳузурида И. Коровина, О. Чайникова, Г. Гудова ва театрнинг бошқа артистлари меҳмон бўлишди.

ОБ-ҲАВО

● Бугун эрталаб соат 10 да Тошкентда 16 даража иссиқ бўлди. Бугун кечаси 12—14, эртага кундузи 26—28 даража иссиқ бўлади.

ШВЕЙЦАРИЯЛИК МЕҲМОН

Социалистик интернационал бюросининг аъзоси, Женева университетининг профессори Жан Зиглер Ўзбекистонга келди. Швейцариялик социолог — «учинчи дунё» мамлакатларида империализм сиёсатини танқид қилувчи бир қанча китобларнинг автори—янги уруш хавфига қарши курашда яхши ниятли кишиларни бирлаштириш заруратига бағишланган янги асар учун материал йиғяпти. Швейцариялик меҳмон кенг жамоатчилик доиралари билан учрашади, республиканинг ҳаёти билан танишади.

19 сентябрда Жан Зиглер Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

● Коммунист ўйлари

ЖАНГОВАР ВАЗИФАЛАР АСОСИДА

КПСС Марказий Комитетининг апрель (1985 йил) Пленумида партия XXVII съездига тайёргарлик билан боғлиқ жанговар вазифаларимиз аниқ-равшан белгилаб берилди. Ўртоқ М. С. Горбачевнинг «Резервларни ҳеч ким меҳнат коллективларининг, улардаги партия ташкилотлари ва хўжалик раҳбарларининг ўзларидан кўра яхшироқ билмайди. Бинобарин, кўп нарса уларнинг ишга бўлган муносабатига, активлигига, ишлаб чиқаришни ўстириб, унинг самарадорлигини ошириш учун барча имкониятлардан мумкин қадар кўпроқ фойдаланилишидан кишиларни манфаатдор эта олиш маҳоратига боғлиқдир», деган сўзлари ҳар биримизни иложи борича ички имкониятларни қидириб топиш ва ишга солишга ундайди.

Ҳақиқатан ҳам кўп нарса ўзимизга боғлиқ. Масалан, 1983 йилгача бизнинг корхонамиз бир маромда ишламас, қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари олдида қарздор бўлиб қолар эди. Аммо коллективимиз коммунистлар етакчилигида партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорларини изчил амалга ошира бориб, ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга, ишнинг бир маромда боришини таъминлашга эришди. Бунда ҳар бир кишининг топширилган иш учун масъулияти ошгани муҳим роль ўйнайди. Корхона маъмурияти ва партия ташкилоти ишчи-хизматчилар тўғрисида доимий ғамхўрлик кўрсатмоқда.

«Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йили план топшириқлари ва социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажаришга аҳд қилдилар. Бу реал, иқтисодий жиҳатдан асослангандир.

Йилдан-йилга машиналаримизга бўлган талаб-эҳтиёж ошиб бораётганини яхши биламиз. Шунинг учун ҳам бизнинг асосий эътиборимиз келгуси беш йилликка қаратилмоқда. Енгил автомобиллар ишлаб чиқарувчи Волга бирлашмаси, Минск мотор заводи ва мамлакатимиз бошқа илғор корхоналари коллективларининг ташаббусини қўллаб-қувватлаб, бутун коллективимиз ўз зиммасига янги мажбурият қабул қилди. Унда ишлаб чиқаришни техник қайта ускуналаш ҳамда резервлардан тўлароқ фойдаланиш, ишлаб чиқаришни интенсивлаш, уюшқоқлик ва интизомни мустаҳкамлаш ҳисобига 1986—1990 йилларда ишлаб чиқариш ҳажмини 127,5 процентга ошириш, электр ва иссиқлик энергияси сарфини 15 процент, металл прокат сарфини 16 процент камайтириш мўлжалланади.

Ишлаб чиқаришнинг техник даражаси кескин оширилади. Шу мақсадларда шу ернинг ўзида ностандарт ва махсус қурилмаларни тайёрлаш икки баравар кўпайтирилади.

«СХС — 8» типидаги юксак унумли янги 8 қаторли сеялкаларни тайёрлаш ўзлаштирилади ва гербицидларни ерга солишга мўлжалланган «ПВГ—8» қурилмаларининг тайёрланиши йўлга қўйилади. Бошқа кўпгина режаларимиз ҳам бор.

Буларнинг ҳаммаси ҳар биримиздан уюшқоқлик ва интизомни янада мустаҳкамлашни, масъулиятни юксак даражада ҳис этиб ишлашимизни талаб этади. Бизнинг 3-цехимиз коллективи ҳам съезд шарафига зарбдор вахтада туриб ишламоқда— ўзаро мусобақада пешқадамлар сафида бормоқда. Бунинг бош сабабларидан бири эса хоҳ цех бошлиғими, хоҳ мастер ё ишчими бундан қатъий назар ўзига юклатилган топшириқ масъулиятини баб-баравар ҳис этишидадир. Дарвоқе, қаердаки масъулият туйғуси оширилса, ўша ерда кўпроқ ютуқларга эришилади.

Ж. ЮНУСОВ,
«Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг коммунистик меҳнат зарбдори.

«Ташигрушка» фабрикасининг илғор ишчиси Саида Хўжаева КПСС XXVII съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаган ҳолда кундалик смена топшириқларини мунтазам ортиғи билан бажариб келаётир. Айни кунларда зарбдор ишчининг меҳнат календарида 1986 йил ҳисоби очилган. Корхонада тўққиз йилдан бери фидокорона меҳнат қилаётган беш йиллик илғори ўз касбини йил сайин пухта ўзлаштириб бораётир. Шу боисдан у тайёрлаётган маҳсулотлар доимо юқори сифатли бўлмоқда.

СУРАТДА: беш йиллик илғори С. Хўжаева.
Т. Каримов фотоси.

БОШ МУХБИРИМИЗДАН

Тошкент оқшоми хатлар

● МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИМИЗ — КПСС XXVII СЪЕЗДИГА.

● ТОШКЕНТНИ КОММУНИСТИК МЕҲНАТ, ЮКСАК МАДАНИЯТ ВА НАМУНАЛИ ЖАМОАТ ТАРТИБИ ЎРНАТИЛГАН ШАҲАРГА АЙЛАНТИРАЙЛИК.

● ИЧКИЛИКБОЗЛИК — ИЛЛАТ

● ХАТГА ЭЪТИБОР —ЭЛГА ЭЪТИБОР

Тошкент тўқимачилик комбинатининг илғор тўқувчиси В. Тожихонова ҳамкасблари ўртасида ҳурмат ва эътибор қозонган. Бундай шарафга у ўзининг ҳалол меҳнати билан эришиб келмоқда. Айни кунларда зарбдор ишчи съезд олди вахтасида туриб меҳнат қилаётир.

СУРАТДА: илғор тўқувчи В. Тожихонова.
Л. Глауберзон фотоси.

«ПЕРСПЕКТИВА» ҚАНДАЙ БЎЛИШИ КЕРАК?

Эски Гулистон маҳалласи ўрнидаги янги майдон пойтахтимиз кўркига кўрк қўшди. В. И. Ленин номли СССР халқлари дўстлиги саройининг фусункор қиёфасига ҳамма маҳлиё. Майдоннинг ҳар тарафида осмонўпар бинолар қад кўтарди.

Мана шу биноларнинг пастки қаватида кенг истеъмол моллари билан савдо қилувчи бир қатор савдо шахобчалари мавжуд. Улардан бири «Перспектива» магазинидир. Энди ҳамшаҳарларимиз республика корхоналарида тайёрланган газмол, кийим-кечакларнинг дастлабки намуналарини харид қилмоқдалар.

Бу магазин ниҳоятда кенг. Лекин шу кенгликда фақат кийим ва газмол сотилади. Магазиннинг кўп жойи бўш. Агар шу жойларда галантерея ва чинни буюмлари савдоси ташкил этилса, айни муддао бўлур эди.

Д. АБДУВОСИЛОВА.

ГАЗЕТХОН ХАБАР БЕРАДИ...

ҚУЛАЙЛИК ЯРАТИЛДИ

Яқинда «Электроаппарат» заводи ёнида автомобиль қўйиш жойи ташкил этилди. Эндиликда ишга ўз автотранспортида келувчи ишчи ва хизматчилар машиналарини шу ерга қўйиб, хотиржам завод территориясига кириб кетадилар. Смена тугагач, яна ўз машиналарида уйга қайтадилар.

Шаҳримиздаги «Ташгортрансэкспедиция» бирлашмаси коллективи йирик корхоналар яқинида хусусий автомобилларни қўйиш жойларини ташкил этишга катта эътибор беряпти. Шу йилнинг ўзида шаҳардаги тўртта йирик корхона яқинида шундай автобекатлар ташкил этилди.

Ҳозир шаҳарда «Ташгортрансэкспедиция» бирлашмасига қарашли 35 та автомобиль қўйиш жойи аҳолига хизмат кўрсатяпти.

Ш. ҲИДОЯТОВ.

...ТАКЛИФ ЭТАДИ...

МАНЗУР БЎЛАРДИ

Куйбишев районидаги Муртазоев кўчасида кўркам, тўққиз қаватли турар жой биноси фойдаланишга топширилди. Аҳоли ҳовли тўйларини ўтказди. Лекин улар ва ён-атрофда яшовчилар яқин орада телефон-автомат йўқлигидан қийналишмоқда. Бундан тўрт ой муқаддам бино ёнига телефон-автомат будкаси келтирилган эди, аммо бир-икки ҳафта ўтмай қайтариб олиб кетилди.

Шаҳар телефон тармоқлари Бош бошқармаси янги уйлар яқинида телефон-автоматлар ўрнатиб берса, аҳолига жуда манзур бўларди.

Х. МИРЗАКАРИМОВ.

...ТАНҚИД ҚИЛАДИ

Чакка... тинкани қуритди

«Марказ— 14» кварталидаги 20«а» уйга кўчиб келганимизга олти йил бўлди. Томдан ҳар йили чакка ўтиб, тинкамизни қуритади. Бунинг устига ертўлани сув босиб ётади. Совуқ сув қувури ёрилиб кетганлиги ҳақида 55-ЖЭУдагиларга хабар қилганмиз. Лекин уларнинг парвойи фалак. Ваъда беришади-ю, бажаришмайди. Ахир, қачонгача шундай ўтирамиз.

Ф. ШАМСИЕВА, Г. МАҲМУДОВА,
Э. МЎМИНОВА.

● РЕСПУБЛИКА ПОЙТАХТИДА

НАМУНАЛИ ЖАМОАТ ТАРТИБИ УЧУН

ИЧКИЛИКБОЗЛИККА ҚАРШИ МУРОСАСИЗ КУРАШАЙЛИК

● Тошкент шаҳар прокуратурасида

Яқинда Тошкент шаҳар прокуратураси КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарори талаблари асосида ички ишлар органлари, халқ депутатлари Советлари ижроия комитетлари қошидаги комиссиялар, шунингдек корхоналар, ташкилотлар, муассасаларнинг раҳбарлари томонидан ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш бўйича қонунларга қандай амал қилинаётганини текширди.

Текшириш шуни кўрсатдики, кейинги пайтда халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетлари, уларнинг комиссиялари, ички ишлар органлари, корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг раҳбарлари томонидан ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашни кучайтириш юзасидан қатор чоралар кўрилди.

Айни пайтда ижроия комитетларнинг комиссиялари, милиция органлари, айрим корхона ва ташкилот раҳбарларининг фаолиятида жиддий нуқсон ва камчиликлар бор.

Чунончи, халқ депутатлари район Советлари ижроия комитетлари қошидаги ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш бўйича комиссиялар ҳали бу курашнинг чинакам ташкилотчиларига айланишганича йўқ. Уларнинг мажлислари мунтазам ўтказилмайди ёки юзаки характерда бўлади. Октябрь, Куйбишев ва Собир Раҳимов каби районларда текшириш ўтказилган кунгача комиссиялар томонидан бир марта ҳам мажлис ўтказилмаган, шу районлар ҳамда Сергели, Фрунзе ва Чилонзор районларининг ижроия комитетлари уларнинг ишини назорат этиш у ёқда турсин, уларнинг ҳисоботларини ўз мажлисларида бирор марта ҳам эшитишмаган.

Милиция органлари ушбу йўналишдаги ишларни бир мунча активлаштиришганини айтиб ўтмоқ лозим. Лекин бу иш ҳамиша ҳам бугунги кун талабларига жавоб беравермайди. Уларнинг амалга ошираётган профилактика ишлари юзаки, айрим хизматлар ўртасида уйғунлашувнинг йўқлиги оқибатида кутилган натижани бермаяпти.

Медицина ҳушёрхоналарига олиб келинаётган шахслар жамоат жойида маст ҳолда пайдо бўлганликлари учун баъзан жавобгарликка тортилмайдилар. Чунончи, Киров район территориясида ушланган ва Ҳамза районида ҳушёрхонасига (бошлиғи Г. Ҳасанов) олиб келинганларнинг кўпчилиги умуман жазосиз қолди. Бунинг сабаби шундаки, ҳушёрхона ходимлари кўпинча Киров район ички ишлар бўлимига маъмурий протоколларни йўллашни негадир «унутиб» қўйишади.

Сергели (бошлиғи Ш. Янгибоев) ва Ленин (бошлиғи М. Бобожонов) районларининг ҳушёрхоналари кейинги йилларда ҳушёрхонаси бўлмаган Фрунзе районида ушланган шахслар ҳусусида Фрунзе район ички ишлар бўлимига битта ҳам маъмурий протокол йўлламади.

Милиция органлари ходимларининг ўз муносабатларига юзаки ёндошишлари сабабли кўп ҳолларда қонунда кўзда тутилган жазолардан ичкиликбозларгина эмас, узоқ муддат паспорт режимини бузаётганлар, фойдали ижтимоий меҳнат билан шуғулланмаётганлар ҳам кутилиб қолишяпти.

Жумладан, Фрунзе райони ички ишлар бўлимининг навбатчи қисми томонидан жамоат жойида маст ҳолда пайдо бўлгани учун А. Романов ушланган эди. Маълум бўлдики, у узоқ вақтдан бери пропискасиз яшайди ва ишламайди. Навбатчи қисм ходимлари уни Ленин райони ҳушёрхонасига жойлаш билан чекланишган. А. Романов ҳушёрхонадан чиққач, номаълум йўналишда ғойиб бўлган. Ҳушёрхоналарнинг ходимлари кўпинча ушланган кишининг иш жойини аниқлашмайди. Бунинг оқибатида кўплаб ичкиликбозлар жазосиз қолишади.

Сергели район ички ишлар бўлимининг участка инспектори Телепов жамоат жойида спиртли ичимлик ичгани учун Н. Шарипов устидан уч кун ичида иккита протокол тузган эди. Биринчи марта унга 30 сўм миқдорида жарима солинган бўлса, иккинчисида — Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Фармонининг биринчи модда 2-қисмида кўзда тутилган санкция ўрнига огоҳлантириш билан чекланилди.

Айрим ҳолларда маъмурий жазолар бунга ҳуқуқи бўлмаган шахслар томонидан берилади. Чунончи, вақтинча ишламай юрган Г. Абдуллаев маст ҳолда ушланган ва шу пайтда навбатчиликда турган Фрунзе район ички ишлар бўлимининг паспорт столи бошлиғи Равшанов томонидан унга уч сўм жарима солингач, қўйиб юборилган.

Район ички ишлар бўлимларининг раҳбарлари баъзи ҳолларда гражданларни асоссиз маъмурий жавобгарликка тортиш фактларига йўл қўйишяпти. Чунончи П. Илонин, Н. Поланин, А. Стажев, Б. Бадлаков, С. Дригинларнинг тушунтиришдан кўринишича, улар иш сменаси тугаганидан кейин бир-икки кружкадан пиво ичишган ва жамоат тартибини бузмай уйларига кетишаётган эди. Бундан ташқари протоколларга ушбу гражданларни ҳушёрхонага ётқизиш ножоизлиги ҳақида ҳушёрхонанинг справкаси илова қилинган эди. Бироқ, Ленин район ички ишлар бўлими раҳбари В. Кошубин томонидан ҳар бирига 20 сўмдан жарима солинди.

Милиция органларининг айрим ходимлари баъзида қоидани етарли даражада билмасдан ўз ваколатларини ошириб юборишади. Жумладан, иш жойида спиртли ичимлик ичганлиги учун 159-трестнинг 61-қурилиш бошқармаси ишчиси Бирюковга Чилонзор район ички ишлар бўлими бошлиғининг қарори билан 30 сўм маъмурий жарима солинган эди. Ваҳоланки, Фармоннинг 5-моддасига биноан маъмурий протокол Чилонзор район ижроия комитети қошидаги ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш бўйича маъмурий комиссияга йўлланиши лозим эди. Текшириш ўтказилган пайтгача Бирюковдан жарима ундирилмаган, унинг иш жойига хабар йўлланмаган эди.

Яна бир мисол. Айни шу Чилонзор район ички ишлар бўлими ходимлари томонидан «Тошсовет 50 йиллиги» кинотеатрида 1970 йилда туғилган ўсмир С. Ентин маст ҳолда ушланган эди. Фармоннинг 10-моддасига биноан, материални Акмал Икромов район ижроия комитети қошидаги балоғатга етмаган ёшлар билан ишлаш комиссиясига юбориш ўрнига, Чилонзор район ички ишлар бўлими бошлиғи А. Абдуғаниев ўз қарори билан С. Енкиннинг онасига 20 сўм миқдорида маъмурий жарима солиш билан чекланган, холос.

Милиция органлари наркология диспансери ҳисобида турган ва даволанишдан қочаётган шахслар билан етарлича профилактика ишларини олиб боришмаяпти. Ўз навбатида Тошкент шаҳар наркология диспансери ходимлари кўрсатилган контингентдаги шахслар билан ишлашда етарлича қатъият кўрсатишмаяпти.

Кўпгина корхоналар ва ташкилотларда ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш бўйича комиссиялар амалда ишламаяпти. Улар томонидан кўрилаётган тадбирлар ҳеч қандай самара бермайди. Натижада бундай корхоналарда ишга маст ҳолда келиш ва иш жойида спиртли ичимлик ичиш ҳоллари тез-тез содир бўлади.

Текшириш шуни кўрсатадики, Акмал Икромов районидаги «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси (бош директори В. Соколов), Тошкент сут ишлаб чиқариш бирлашмаси (бош директори Ш. Мусаев), заргарлик заводи (директори А. Каримов) ва «Средазгазавтоматика» заводида (директори А. Мансуров) ичкиликбозликка қарши амалий тадбирлар кўрилмаган. «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида эса шу йил ва 1984 йил якунлари бўйича ҳушёрхонада бўлганларга ҳам барча турдаги мукофотлар тўланган. Бунинг устига бир неча марта ҳушёрхонада бўлган ўта прогулчилар ҳам илғор ишчилар билан бир қаторда мукофотлар ва ўн учинчи маош олишган.

Айрим корхоналар, ташкилотлар, ўқув юртларида ичкиликбозликка қарши профилактика ишлари қониқарсизлиги оқибатида ўтган йили ва бу йил ичкиликбозлик оқибатида содир бўлган оғир жиноятлар қайд этилди. Шу йилнинг биринчи ярим йилида И. Алимбоев директор бўлган электротехникумда етти ўқувчи йўлтўсарлик ва бошқа оғир жиноятлар учун қамоққа олинди. Ўтган йили шу техникумнинг тўрт ўқувчиси безорилик учун қамалган эди. Текширишнинг кўрсатишича, балоғатга етмаган ёшлар ўртасида ичкиликни истеъмол этиш ҳамон кўп бўляпти.

Тошкент шаҳрида ичкиликбозлик ва алкоголизмнинг томир отишига савдо ташкилотлари томонидан спиртли ичимликларни сотиш қоидаларининг бузилишлари, чунончи спиртли ичимликларни сотишга руҳсати бўлган савдо точкаларининг жойлашуви пухта ўйлаб тузилмаганлиги бир қадар имкон беради.

Киров (раиси Н. Кожевникова), Собир Раҳимов (О. Карапетов), Сергели (Н. Мўминов) район Советлари ижроия комитетлари қошидаги маъмурий комиссиялар ҳамон зарур даражада активлик кўрсатишмаяпти, баъзан қонунчилик бузилишларига йўл қўйишяпти.

Текширишда маълум бўлдики, комиссияларда кўриб чиқишга тақдим этилаётган материаллар рўйхатга олинмайди, белгиланган қоидалар бузилиб (Ленин, Ҳамза, Чилонзор район ижроия комитетлари) ўз вақтида кўриб чиқилмайди.

Аниқланган қонунчилик бузилишлари бўйича жойларда прокурорлар томонидан қонунда кўзда тутилган чоралар кўрилди, корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарларига тақдимномалар киритилди, шунингдек район партия комитетларига маълумотномалар берилди.

Шаҳар прокуратураси томонидан Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетида кўриб чиқилиши ва аниқланган қонунчилик бузилишларининг олдини олиш юзасидан таъсирчан чоралар кўрилиши, шунингдек ичкиликбозлик ва алкоголизм каби социал хавфли кўринишга нисбатан лоқайдлик ва либераллик қилган мансабдор шахслар жазоланишлари учун тақдимнома киритилди. Ушбу иллатга қарши кураш муросасиз бўлиши керак.

Прокуратура аниқланган нуқсонлар бўйича ўз доирасида тегишли чоралар кўрди. Эндиликда юқоридаги каби нуқсонлар йўқотилиши юзасидан жойларда қандай амалий тадбирлар кўрилаётгани кўпчиликни қизиқтиради.

ТО ГАИ ОЙНАСИ № 2

Шиша «шайдо»лари

Ўтган ҳафта шаҳримиз йўлларида давлат автомобиль инспекцияси ходимлари томонидан рулни маст ҳолда бошқарган 58 ҳайдовчи ушланди. Бу ташвишли рақам ҳамон баъзи меҳнат коллективларида ичкиликбозликка қарши кураш сустлигини кўрсатади.

● Кеч соат саккизларда ГАИ инспекторининг диққатини Циолковский кўчаси бўйлаб елиб келаётган «ЛАЗ—695» маркали «25—60 ТНА» номерли автобус жалб этди. 2519-автоколоннага қарашли машина кабинасидан тушган ҳайдовчи **Юрий Князевнинг** оғзидан гупиллаб арақ ҳиди келиб турарди. Медицина экспертизаси Князев автобусни ўрта маст ҳолда бошқарган, деган хулоса чиқарди. Ҳайдовчининг бу қилмиши 2519-автоколоннанинг ичкиликбозликка қарши кураш комиссиясида қандай муҳокама қилинди дерсиз. Зинҳор хулоса чиқаришга шошилманг.

Бу ҳодисадан бир кун кейин Красновосточная кўчасида тезлик режимига амал қилмаётган «Москвич— 412» маркали «40—12 ТНИ» номерли машина тўхтатилди. Машина рулини «чапдастлик» билан бошқарган 2519-автоколоннанинг ҳаракат хавфсизлиги катта инженери **Александр Петрович Селиванов** киттак отиб олган экан. «Мен уйга жўнашдан аввал 100 грамм коньяк ичгандим. Ҳозир жуда афсус чекмоқдаман, чунки ўзим ичкиликбозликка қарши кураш комиссиясининг раисиман», деди у. Ҳаракат хавфсизлиги йўлида тер тўкяпман деб кўкрак кериб юрган, катта дабдаба билан тузилган ичкиликбозликка қарши кураш комиссиясининг аъзоси (текширилганда раис бошқа киши экан) ичиб олиб йўлга чиққанидан кейин Князев сингариларнинг танобини ким тортарди?!

● Оғир юк машинасини бошқариш ҳайдовчидан юксак маҳорат талаб этади. Агар машинани кайф таъсиридаги шахс бошқарса хавф бир неча карра ортади. Шунинг учун барча йирик автохўжаликларда бўлгани каби республика Қурилиш министрлигининг 8-автобазасида ҳам рейс олди медицина кўриги йўлга қўйилган. Бу автобазага қарашли «КамАЗ—53213» маркали «83—35 ТНА» номерли машина ҳайдовчиси Раҳим Ражабов ГАИнинг агит. бригадаси составидаги врач-нарколог қабулига таклиф этилганда, ўзини ноқулай ҳис қилди. Маълум бўлишича, унинг кайфи бор экан. Автобаза медпункти ходимларига ҳақли савол туғилади. Сизлар кимни йўлга чиқаряпсизлар?

● Яқинда ГАИга «Узгидроэнергострой» трести ўқув комбинатидан партия ташкилоти йиғилишининг протоколидан кўчирма ва шу даргоҳ директори **В. Фарафонтов** шаънига мадҳия битилган характеристика келтиришди. Йиғилиш протоколи кўчирмасида қуйидагиларни ўқиймиз: «Йиғилиш қарор қилади: коммунист Фарафонтов йўл қўйган қоидабузарлиги учун қаттиқ партиявий жазога лойиқдир». Характеристикада яна унинг ёш кадрлар етиштиришдаги ишлари ҳақида бол томиб гапирилади.

Ўқув комбинати директори Фарафонтов нима қилган эди? Ёшларнинг мураббийси ҳисобланган Виктор Максимович Тошкент ҳалқа йўлида «ВАЗ — 2106» маркали «Д 93—22 ТН» автомашинасини ширакайф ҳолда ҳайдаб бораётганида ушланган эди. Коммунист Фарафонтовга партия йиғилиши қарорида айтилганидек, «қаттиқ партиявий жазо— виговор» эълон қилинди Йиғилишдаги қаттиққўлликдан ҳамдардлик устун чиқди шекилли, ортидан якдиллик билан юқоридаги мадҳияномани ёзишга киришдилар. Лекин шаҳар ГАИси ёшларга «намуна кўрсатадиган» Фарафонтовнинг хатти-ҳаракати бошқаларга сабоқ бўлсин учун уни икки йилга транспортни бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этди.

● Шунингдек, «Миконд» заводи электриги **Сулаймон Аҳмедов**, 5-таксопарк ҳайдовчиси **Абдусалом Музаффаров**, 2-нон заводи тракторчиси **Раис Манаев**, тўқимачилик комбинати слесари **Сергей Бортников** ва бошқалар ҳам маст ҳолда рулни бошқаришган.

Ғ. БОЛТАБОЕВ,
Тошкент шаҳар Давлат автомобиль инспекцияси бошқармасининг катта инструктори, милиция катта лейтенанти.

„Тошкент оқшоми“га жавоб берадилар

«МАШИНА РУЛИДАГИ БАДМАСТЛАР»

Газетанинг 1985 йил 25 июнь сонида юқоридаги сарлавҳа остида мақола босилган бўлиб, унда автотранспортни маст ҳолда бошқарган ҳайдовчилар танқид қилинган эди.

Редакция бир қатор жавоблар олди. Чунончи, «Шодлик» ресторани директори Т. Набиевнинг хабар қилишича, хусусий автомобилларини маст ҳолда бошқарганликлари учун ошпаз Б. Акрамов ва буфетчи Р. Дўстмуҳамедовга ўртоқлик судининг қарори билан қаттиқ виговор эълон қилинди. Айни пайтда келгусида бундай фактларга йўл қўйилмаслиги учун коллектив ўртасида тушунтириш ишлари ўтказилди.

●

«Чилонзор» ресторани директори Р. Никнаднинг редакцияга хабар қилишича, танқидий мақола коллективда муҳокама этилди. Профилактика советининг комиссияси қарор чиқарди: автомобилни маст ҳолда бошқаргани учун «Чилонзор» ресторанига қарашли «Турист» кафеси ошпази А. Илҳомов 1985 йилнинг учинчи квартали учун мукофотдан маҳрум этилди.

●

Ўзбекистон ССР Савдо-саноат палатаси Тошкент бўлими бошқарувчисининг ўринбосари Х. Т. Зайнитдиновдан жавоб олинди. Унда айтиладики, мақола коллективнинг умумий йиғилишида муҳокама этилди. Автомашинани бошқаришни маст ҳолдаги укаси И. Умахоновга топширгани учун эксперт А. Богодухованинг хатти-ҳаракати коллектив томонидан қаттиқ қораланди. Йиғилиш бўлим раҳбарлиги, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларига кадрлар ўртасида идеология ишлари савиясини оширишни, ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашга алоҳида эътибор қаратишни топширди.

● САБЗАВОТ ВА МЕВАЛАР—ҲАМШАҲАРЛАРИМИЗ ДАСТУРХОНИГА

МАВСУМ ВА НАРХ-НАВО

Газетхонлар илтимосига кўра сабзавот ва меваларнинг бир килограмми неча сўм туришлигини маълум қиламиз.

● Янги сабзи (поясиз) 30 сентябргача 14 тийиндан.

● Турп ва шолғом — мавсум охиригача 7 тийин.

● Кабачки — кўндалангига 7 сантиметргача бўлгани мавсум охиригача 8 тийиндан. 7 сантиметрдан 10 сантиметргача ва ундан ошиқ бўлгани 6 тийиндан.

● Янги, аччиқ гаримдори — мавсум давомида 36 тийиндан.

● Янги анорнинг биринчи сорти 30 ноябргача 92 тийиндан сотилади.

Маълумот Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг нархлар бўлимидан олинди (телефон —33-76-86).

ГАЗЕТХОНЛАР ДИҚҚАТИГА:

1. Қайси магазин, сабзавотлар билан савдо қилувчи дўкон хизматидан мамнунсиз. Харидорларга хизмат кўрсатишни ташкил этишнинг сизга қайси томонлари маъқул.

2. Сабзавот ва мевалар билан савдо қилувчи савдо корхонасининг иш вақти сизни қаноатлантирадими? (Тушки овқатланиш, эрталабки очиш ва кечқурунги ёпиш вақтлари)?

3. Шаҳримиз магазинларидаги сабзавот ва мевалар сифатидан мамнунмисиз? Унинг ассортименти сизни қаноатлантирадими?

4. Сизга хизмат кўрсатувчи сабзавот магазинлари, савдо дўконлари ишини янада яхшилаш учун қандай таклифлар билдирасиз?

САНЪАТИМИЗ ДАРҒАСИ

Шукур Бурхонов — 75 ёшда

СУРАТДА: атоқли санъаткор, СССР халқ артисти Шукур Бурхонов бир группа ҳамкасблари ва шогирдлари орасида.

С. Маҳкамов фотоси.

Истеъдод қирралари

Шуҳрат АББОСОВ,
СССР халқ артисти, Комил Ёрматов номидаги «Ўзбекфильм» киностудияси директори.

Мен Шукур Бурхонов билан студентлик пайтимдан яқин танишман. Тўғри, 50-йилларнинг бошида, яъни мен у билан танишган пайтимда театр рассомчилик институтининг талабаси эдим. Шукур ака эса ўша пайтдаёқ таниқли санъат устаси эди. Лекин бу инсон ҳеч қачон, ҳеч жойда ўзини санъат соҳасида эришган ютуқларини таъкидламайди. У ҳайрон қоларли даражада камтар ва оққўнгил одам. Ўша унча узоқ бўлмаган 50-йилларда ҳам Шукур Бурхонов худди шундай эди. У, тажрибали, ҳамма тан олган актёр билан туриб мен студентдан ўзи ўйнаган ролларнинг қай бири яхши чиққанлигини сўрашдан тортинмасди. У ўз ҳамсуҳбатини жон дили билан тинглай олади ва бир қарагандa жуда жўн суҳбатдан ҳам ўзи учун керакли маъно чиқариб олади. Шукур Бурхонов турли ролларни ижро этишга тайёрланаётган дамларда мен Ҳамза театри репетицияларида кўп бўлганман. Атоқли санъаткор ижодини кузатиш менга кўпроқ ёқармиди ёки бу репетициялардан кейин у билан юракдан суҳбатлашиб ўтириш кўпроқ ёқармиди аниқ айтолмайман. Бизнинг дўстлигимиз мана шу тариқа мустаҳкамланиб борди.

Иккаламиз ҳам мен режиссёр бўлганимда Шукур Бурхонов спектаклимда ўйнайди деб орзу қилардик. Мен театр режиссёри эмас, кинорежиссёр бўлдим. Аммо шуни тан олиб айтишим керакки Шукур ака мен ҳамон сиз билан ишлаш, сизнинг иштирокингизда фильм яратишни орзу қилардим.

Санъатда гоҳо шундай воқеалар ҳам бўлиб турар экан: бир одамни юракдан ҳурмат қиласан, унинг истеъдодининг мухлисисан, бироқ ёнма-ён ишлашни эса тақдир раво кўрмайди. Мен баъзан Шукур Бурхонов бошқа бизнинг режиссёрлар фильмларида суратга тушгани, шу жумладан ҳозир киностудия номи билан аталадиган ўзбек совет киносининг оқсоқоли Комил Ёрматов фильмларида иштирок этган деб ўзимни овутаман.

Комил Ёрматовнинг машҳур кинотрилогиясидан ташқари Шукур Бурхонов «Бой ила хизматчи», «Хотира ўрмонзори» ва бошқа кўплаб фильмларда бетакрор ролларни яратди. Бу роллар хилма-хил атоқли санъаткорнинг ижодининг ўзи ана шундай серқирра, —аммо ҳар сафар унинг ижросидаги ҳар бир роль юксак даражада талқин этилди.

АТОҚЛИ САНЪАТКОР МАКТАБИ

Сора ЭШОНТЎРАЕВА,
СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти лауреати, Ўзбекистон театр жамияти правлениеси президиумининг раиси.

Шукур Бурхонов билан бизнинг ижодий дўстлигимиз қатор ўн йиллардан бери давом этиб келмоқда. У билан биринчи марта эса мен 20-йилларнинг охирларида саҳнада учрашганман. Ўша пайтда ёш бошловчи актёр Шукур Бурхонов «Маликаи Турандот» спектаклимизда ўйнашга таклиф этилган эди. Мазкур спектаклни биз Ҳамза театри саҳнасида жуда катта муваффақият билан намойиш этмоқда эдик. Мен бошқа саҳнадош ўртоқларим қатори совет театрининг буюк санъаткорлари раҳбарлигида саҳна санъати ва актёр маҳоратидан сабоқ олиб Москвадан эндигина қайтиб келган пайтим эди. Шукур Бурхонов бизнинг группамизга кечроқ қўшилди, бироқ қўшилди-ю дарров унинг ажралмас бўлагига айланиб қолди. Тез орада у Аброр Ҳидоятов жуда катта маҳорат билан ўйнаган ролларни ўзига хос талқин эта бошлади. Ўзининг узоқ йиллик ижодий ҳаётида Шукур Бурхонов қанча такрорланмас образлар яратди! Мен у билан бирга «Бой ила хизматчи», «Момақалдироқ», «Муҳаббат ва нафрат» каби спектаклларда бирга ўйнаганимдан бахтиёрман. Мен у талқин этган қаҳрамоннинг синглиси, турмуш ўртоғи, онаси — масалан «Шоҳ Эдип» асари — каби ролларни ижро этдим. Бироқ қандай ролни ўйнамай мен ҳар доим Шукур Бурхоновнинг улкан санъатини, истеъдодини ҳис қилиб турдим. Унинг саҳнадаги иштироки нафақат томошабинлар учунгина эмас, балки биз ҳамкасабалари учун ҳам ҳамиша бир байрам эди.

Шу ўринда мен бизнинг театримизда Шукур Бурхоновнинг ўзига хос мактаби қад кўтарганини таъкидламоқчиман. Қисқа қилиб айтилса бу ўзига ва сафдошларига нисбатан жуда катта талабчанлик, томошабин олдида улкан масъулиятни ҳис этиш мактабидир. Баъзан айрим актёрлар театрга етарли тайёрланмай келишади: ҳаяжонланиб нима қилдим, пьеса бир неча марта қўйилди, ҳаммаси ўзимга маълум қабилида. Шукур Бурхонов, маҳоратли санъаткор ҳеч қачон бундай ўйга бормайди. У ҳар гал спектакль олдидан репетиция бўлишини сўрайди, талаб қилади. Фақат ўзи учунгина эмас, балки ҳар бир роль ижрочиси учун ҳатто майда эпизодик ролларни ижро этаётганлар учун ҳам. Шунинг учун ҳам у иштирок этадиган ҳар бир спектакль томошабин томонидан худди премьерадек кутиб олинади, байрамга айланиб кетади. Худди мана шу юксак талабчанлик ва масъулиятни ҳис этиш жараёнига Шукур Бурхонов ҳамиша ёшларнинг эътиборини жалб қилиб келади. У олий ўқув юртида дарс бермайди, бироқ унинг ўз маҳорат мактаби бор. Унинг мисолида ёш актёрлар ўзига хос профессионал тайёргарликдан ўтадилар. Бу ажойиб инсон ва артист ҳеч қачон ҳеч кимга маслаҳат ва ёрдам беришдан ўзини тортмаган.

Шукур ака, ҳамиша шундай бўлиб қолинг. Сизга умрзоқлик, театр ва кинода янги ижодий ютуқлар, саломатлик йўлдош бўлсин.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

• Социализм мамлакатларида

ШАХТЁРЛАРНИНГ ЗАРБДОР МЕҲНАТИ

БЕЛГРАД. Югославия кўмир ҳавзаларининг шахтёрлари зарбдорларча меҳнат қилмоқдалар. Улар август ойида 6,3 миллион тонна лигит, қораматир кўмир ва тошкўмир қазиб чиқариб, яна рекорд ўрнатдилар. Бу эса ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 7,1 процент кўпдир. Улар индустрия учун шундай миқдордаги қимматли ёқилғи ва хом ашёни бир ой ичида биринчи марта қазиб олдилар. Бу ёқилғи ва хом ашё иссиқлик электр станцияларини куз—қиш даврида тўла таъминлаш учун етарлидир.

Кончилар йил бошидан буён жами 44 миллион тоннадан кўпроқ кўмир қазиб чиқардилар. Бу—ўтган йилдагидан 3,6 процент кўпдир. Мамлакат электр энергияга ғоят муҳтож бўлаётган, узоқ давом этган қурғоқчилик сабабли кўпгина ГЭСларнинг сув омборларида сув сатҳи пасайиб кетган ҳозирги вақтда бу айниқса муҳимдир.

Югославиянинг кўмир қазиб чиқариш саноати кейинги йилларда энергетика ресурсларидан янада комплекс ва тежамли фойдаланишга ўтмоқда. Кўмирни очиқ усулда қазиб олишни кенгайтиришга, қазиб чиқаришни автоматлаштириш ва механизациялашни кенгроқ қўллашга алоҳида эътибор берилмоқда.

ЁШ НОВАТОРЛАР КЛУБИ

СОФИЯ. Болгариянинг энг йирик индустриал марказларидан бири —Силистра шаҳрида «Прогресс» номли ёш новаторлар клуби таъсис этилди. Шаҳар корхоналарида электрон-ҳисоблаш машиналари, бошқа мураккаб ускуналар ишлаб чиқарилмоқда. Ишлаб чиқаришни такомиллаштиришнинг тобора янгидан-янги йўлларини қидириб топиш мақсади билан бирлашган ва 35 ёшгача бўлган илғор ишчилар, мутахассислар, ихтирочилар клубнинг аъзоси бўлишди.

Бугунги кунда мамлакатда йигит ва қизлардан 20 минг кишини ўзида бирлаштирган 6,5 мингдан кўпроқ ана шундай клуб мавжуд. Улар ҳисобида 2,5 мингта ихтиро ва 90 мингдан зиёд новаторлик таклифи бор. Эластик автоматлаштирилган ишлаб чиқариш системалари, компьютерлар, биотехнологиялар яратишдан тортиб космик тадқиқотлар ва медицина олдида турган ғоят мураккаб вазифаларни адо этишгача бўлган уларнинг фаолият доираси ниҳоятда каттадир. Шу билан бирга новаторлар ҳаракати ёшларни тарбиялаш ва ҳар томонлама камол топтиришнинг, ишчилар муносиб ўринбосарларини тайёрлашнинг муҳим воситаси бўлиб қолди.

Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларида

КОБУЛ. Демократик Афғонистоннинг ташқи савдоси муваффақиятли ривожланмоқда. БАХТАР агентлигининг хабар беришича, ҳозир мамлакатда ўнлаб ташқи савдо бирлашмаси ишлаб турибди. АДРнинг савдо-саноат палаталари бош бошқармаси ҳозирги пайтда республика маҳсулотини экспорт қилишни кенгайтириш планини ишлаб чиқмоқда. АДР 90 та ташқи савдо бирлашмаси ва компанияси билан ўзаро манфаатли муносабатлар боғлаб турибди.

***

ҚОҲИРА. Аз-Загазик шаҳридаги университетда Яқин Шарқда биринчи микрохирургия лабораторияси очилди. Лаборатория замонавий медицинанинг энг илғор тармоқларидан бирида тадқиқотлар олиб бориш учун зарур бўлган барча асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Университет медицина факультетининг декани Абдул Латиф Қоҳирада чиқадиган «Ижипшн газетт»нинг мухбири билан суҳбатда лаборатория етакчи илмий марказгина бўлиб қолмай, шу билан бирга Миср клиникалари учун юқори малакали микрохирург мутахассислар тайёрлаш масканига айланиши лозим, деб айтди.

***

ЖАЗОИР. Мамлакат аҳолиси тез кўпайиб бораётганлиги Жазоир раҳбарларини ғоят ташвишлантирмоқда. 1967 йилда мамлакат аҳолиси 12 миллион кишидан иборат эди, ҳозир эса 21 миллиондан ортди. Йилига 3,2—3,4 процентни ташкил этган ўсиш шундай суръатда бораверса Жазоир мутахассисларининг ҳисоблашича, 2000 йилга бориб мамлакат аҳолиси 35 миллионга етади.

АПС миллий ахборот агентлиги шу муносабат билан қуйидагиларни уқтириб ўтади: мамлакат бунчалик тез демографик ўсиш шароитида ишлаб чиқарилаётган жами маҳсулотнинг ярмини ишлаб чиқариш, капитал маблағ сарфлаш ва истеъмолнинг ҳозирги даражасини сақлаб туришга ажратишга мажбурдир, бундай аҳвол ЖХДРни келгусида ривожлантириш учун жиддий салбий оқибатларга олиб келиши мумкинлигини уқтириб, агентлик демографик проблемани ҳал этиш учун социал — иқтисодий чоралар кўриш зарурлигини маълум қилади.

***

ДАМАШҚ. Сурия пойтахтида 32 халқаро Дамашқ ярмаркаси ўтказилмоқда. Бу йил ярмаркада рекорд миқдорда —37 та мамлакат қатнашмоқда. Совет Иттифоқи Дамашқ фан-техника ютуқлари кўргигининг анъанавий энг катта қатнашчисидир.

***

АНҚАРА. Туркияда болаларни эмлаш ялпи кампанияси бошланди. Соғлиқни сақлаш министрлигининг мўлжалига кўра, уч ой ичида мамлакатнинг беш миллион кичик граждани полиомелит, қизамиқ, қоқшол, кўкйўтал ва бошқа касалликларга қарши эмланади. БМТ экспертларининг фикрича, кампания муддатлари ва миқёсига амал қилинса, бу ривожланаётган мамлакатларда ўтказиладиган шу турдаги энг катта тадбир бўлади.

Бугунги кунда Туркия болалар ўлими жиҳатидан дунёда дастлабки ўринлардан бирини эгаллаб турибди. Ҳар йили юқумли касалликлардан ва медицина ёрдами йўқлигидан ҳар минг боладан 110 таси бир ёшга етмай нобуд бўлмоқда. Қишлоқ жойларда аҳвол айниқса ачинарлидир.

Покистон, Сурия, Миср ва Судан мутахассислари Туркиянинг болаларни эмлаш соҳасидаги тажрибаси билан танишиш учун бу ерга келдилар. Улар ҳам ўз мамлакатларида шундай тадбирни амалга ошириш ниятидадирлар.

Миллий маданиятни ривожлантириш — бугунги кунда Болгарияда энг муҳим масалалардан бири ҳисобланади. Ҳар йили мамлакатда умумий тиражи 50 миллиондан ошадиган 4 минг номдаги китоблар миллий маданиятни янада тараққий эттиришга хизмат қилиб келмоқда. Ҳозирги кунда Болгарияда 58 театр, мингга яқин бадиий ҳаваскорлик коллективлари ишлаб турибди. 31 олий ўқув юртида 90 мингга яқин бўлажак санъаткорлар таълим олишмоқда.

СУРАТДА: «Тракия» фольклор ансамблининг қатнашчилари.

ИТАЛИЯЛИКЛАР ТАШВИШДА

Италияда куз келиши билан энг зарур товарларнинг баҳоси яна оширилиши эълон қилинди. Ёзги дам олишдан қайтишган итальянлар оила экономикасига жиддий моддий зарба берадиган нарх-наво қимматлашишидан ташвишга тушишмоқда. Сентябрь ойидан бошлаб турар жой ҳақи 7 процентга ошди. Гўшт маҳсулотлари 22 процент қимматлашди. Аммо бу охирги чора эмас. Тез орада кийим-кечак 10-15 процент оширилади. Газ учун тўланадиган ҳақ кўпаяди. Авиабилетлари қиммати 10 процент оширилиб, тош йўлларда юриш қимматлашиши кутилмоқда. Ана шунга ўхшаш нохуш хабарлар италияликларни бу йил ташвишга солса, 1986 йил бошидан эса телефон хизмати учун тўланадиган ҳақ яна ошади.

ЎРМОНЛАР ЁНМОҚДА

Португалия ўрмонларидаги ёнғин кун сайин авж олмоқда. Лиссабон шаҳридан 300 километр шимолдаги Ламету шаҳри яқинидаги ёнғинни ўчириш пайтида 14 ўт ўчирувчи ҳалок бўлди. Бу мамлакатдаги ёнғинни ўчириш пайтида юз берган бу йилги энг катта фожиадир. Фалокат туфайли минглаб гектар ердаги кўк массив ёниб кул бўлди. Ёнғинни ўчиришга кўплаб махсус қисмлар ҳамда кўнгилли отрядлар жалб этилган. Аммо ёнғинни ўчириш учун керак бўладиган зарур асбоб-ускуналарнинг ўз вақтида етказиб берилмаслиги, ўт ўчирувчилар ҳаракатидаги ҳамжиҳатликнинг йўқлиги туфайли маҳаллий аҳоли ўртасида кўплаб қурбонлар юз бераётир.

САМАРА БЕРМАЁТГАН ЧОРА

Ғарбдаги кўплаб, айниқса Америкадаги автомобиль фирмалари ўзлари ишлаб чиқараётган машиналарнинг асосий қисмларига 17 рақамдан иборат белгилар қўйишмоқда. Бу рақамларни йўқ қилишнинг ўзи бўлмайди, албатта. Аммо шунга қарамай, ҳар йили америкалик «шоввоз»лар 4 миллиард долларлик машиналарни ўмариб кетишмоқда. Шунингдек, Буюк Британияда ҳар йили 10 минг машинадан 22 таси, Францияда 13 таси, Италияда 6 таси, ГФРда 3,5 таси ўғрилар томонидан гумдон қилинмоқда.

ИСРОИЛЛИК БОСҚИНЧИЛАРНИНГ БЕДОДЛИГИ

АММОН. Тель-Авив Иордан дарёсининг оккупация қилиб олинган ғарбий соҳили ва Ғазо сектори ерларига қўшимча қўшинлар юбориш тўғрисида буйруқ берди. Бу ерда олинган хабарларга қараганда, Исроил аскарлари сув пуркаш механизмлари, кўзни ёшлантирувчи газли гранаталар, пластик ўқ отадиган милтиқлар билан қуроллантирилган. Хавфсизлик кучларига босиб олинган ерларда «тартибни бузадиган ҳар қандай кишига қарши ҳаракат» қилишга ижозат берилган.

Кейинги кунларда босқинчилар араб жамоат ва касаба союз активларини кўплаб қамоққа олмоқдалар. Жумладан, Ал Ҳалил шаҳри қурувчи-ишчилари касаба союзининг раиси Маҳмуд Зиёд, Ал Халилдаги металлчи-ишчилар касаба союзининг раиси Ясин Ал-Қавасма, Байт-Саҳурадаги касаба союз раҳбари Раймон Абу Фарих, бошқа кўп кишилар судсиз ва терговсиз қамоқхонада азоб чекиб ётибдилар.

Исроилнинг ҳарбийлаштирилган манзилгоҳларидаги фашистпараст газандалар ҳам фаластинликларнинг ғалаёнлари тўлқинини пасайтиришга уринаётган мунтазам қўшинларнинг мадади билан тобора ҳаддиларидан ошмоқдалар. Сионист газандалар арабларга қарашли уйларга ўт қўйдилар, ойналарни синдирдилар йўловчилардан бир неча кишини уриб майиб қилдилар. Мутаассиб сионистлар Тель-Авивнинг расмий доиралари ўтган ойда арабларга қарши жорий этилган қонунларни тўла-тўкис ишга солсинлар ва босқинчилар махфий полициясининг «қора рўйхатлари»га киритилган 600 дан кўпроқ фаластинликни босиб олинган ерлардан ҳайдаб юборсинлар, деб талаб қилдилар.

АКС-САДО

«ТЎЙ—УМР ГУЛТОЖИ»

• *Мунозарани газетхонлар давом эттиришади*

ЗАМОН БИЛАН ҲАМНАФАС

Тўйни ўтказиш мутасаддилари «мен сенга тегмай, сен менга» қабилида ўзибўларчиликка йўл қўйишмоқда. Ваҳоланки, маҳалла раисими, квартал комитети бошлиғими — сен раҳбарсан, одамлар қалбига қулоқ сол, уларни тушун, оғирини енгил қил, кўмаклаш.

Халқни, оммани орқадан эргаштира олиш, уларга оталик — етакчилик қилиш, баъзи бировлар ўйлагандек осон эмас, жуда ҳам қийин. Бунинг учун энг аввало ўзимиз ибрат кўрсатишимиз шарт. Мен бу борада кўпроқ маҳаллалардаги айрим «активлар»ни назарда тутаяпман. Районимиздаги Усмон Юсупов, Киров, Акмал Икромов номли, «Шарқ юлдузи» каби маҳаллалар раисларини кўпчилик яхши, тадбиркор раислар сифатида тилга олади.

Афсуски, баъзи тўйларда, спиртли ичимликлар қўйилмасин, — деб буйруқ бериб туриб, ўзлари гўё ҳеч ким сезмайдигандек бир чеккада ўша «оқ» ёки «қизил «дори»ни чойнакдан пиёлага қуйиб симираётган, тили бошқа-ю, дили бошқа маҳалла «актив»ларини эсдан чиқараяпмиз. Бу энди маҳалла етакчилари учун иснод. Маҳалла аҳли бундай субутсиз, бетайин шахсларни жамоат-эл хизматидан четлаштиришлари, эҳтиёт бўлишлари керак.

«Тўй — умр гултожи» мақоласида коммунистик ахлоқ талаблари тарғиб этилади, долзарб тарбиявий вазифаларимиз белгиланади, тўйларнинг шахсий иш бўлмай жамоат иши эканлиги алоҳида уқтирилади. Шу муносабат билан мен ҳам қуйидаги фикрларимни азиз оқшомхонлар билан ўртоқлашмоқдаман.

Ҳозирча бу кўрсатма аксарият жойларда, хусусан «Тўй— умр гултожи» мақоласида нафрат билан тилга олинганидек, Бешқайрағоч массивидаги баъзи маҳаллаларда, тўрт қаватли 4 та дом ва коттежда тўлиқ амалга оширилаётгани йўқ. Мазкур массивда ҳатто қиз ўтиришлари кечаси соат бир-иккигача давом эттирилмоқда. Бунга кўплаб мисоллар келтириш мумкин. Ҳар ҳолда, гап эгасини топади, деган умиддамиз.

Биринчидан, район маданият бўлимлари маҳаллаларда, айниқса маҳаллаларга қўшни бўлган давлат уй-жой эксплуатацияси идораларига қарашли кварталларда тўйларни «қиздирадиган саёқ «санъаткор»ларни, маза-матрасиз номерлари билан аҳоли тинчини ва ёшлар ахлоқини бузаётган, фақат пул тўплаш дардида юрган норасмий «жаз оркестр»ларни тартибга чақириши, ҳатто тергаши, рўйхатга олиши зарур.

Иккинчидан, тўйлар, шодиёна айёмларни ресторан, ошхона, кафелардаги каби маҳаллаларда, уй-жой кварталларида кечқурун соат 23 гача ўтказиш мумкинлиги ҳақидаги ҳамма учун баравар шаҳар ижроия комитети қарорига қатъий риоя қилишни талаб этиш даркор.

Учинчидан, жойларда милиция ходимлари ҳамкорлигида «тўй муаммоси» устидан район комсомол комитетлари назоратини кучайтириши, рейдлар ташкил этиш айни муддао бўлур эди. Ахир, тўйлар фақат ота-оналарнинг, катталарнинг эмас, ёшлар тақдири билан боғлиқку?!

Мазкур мулоҳазаларимнинг боиси бор, албатта. Олис районларда агар бирон колхозчи ёки совхоз ишчиси совет турмуш тарзига зид равишда такаббурлик, ўзбошимчалик билан тўй ўтказса, совхоз дирекцияси, қишлоқ Совети ва колхоз правлениеси бундай одамга танбеҳ беришдан ташқари, танобини тортиб қўйиши ҳам мумкин. Чунки, тўй қилувчи ўша совхозда, ўша колхозда меҳнат куни ишлайди, шу ҳисобдан рўзғор тебратади, оиласини боқади. Очиғини айтиш керакки, бу имконият беш-ўн минглаб аҳолиси бўлган шаҳар маҳаллаларида йўқ. Маҳалла комитетларининг раислари, активлари жамоатчилик асосида иш юритадилар, уларга интизомсизни, «катта оғиз»ларни маъмурий ва мажбурий тартибда гапга киритиш ҳуқуқи берилмаган. Ана шу сабабли маҳаллалардаги айрим кимсалар «ўзларини — хон, қўланкаларини — майдон» санайдилар. Тўйлардаги бебошликнинг, тўқликка — шўхликнинг, ўзбошимчаликнинг келиб чиқиши илдизи, аслида ана шунда.

Хуллас, мақолада таъкидланганидек, тўйларимиз кенг жамоатчиликнинг иши экан, уни фақат маҳаллаларнинг активларигагина ташлаб қўймаслик керак. Тўйларни ўтказиш билан боғлиқ ҳар қандай мураккаб жараённи жамоатчилик, одамлар мададига суяниб, собитлик билан енгиб, иш юритайлик. Тўйларимиз гўзал, замонамиз билан ҳамнафас бўлиши учун курашайлик.

М. ҲУСАИНОВ,
Акмал Икромов районидаги Ойбек номли маҳалла комитетининг раиси

ОДОБ—ЁШЛИКНИНГ ЗИЙНАТИ

Яқинда Илҳом исмли бир курсдошимиз ҳамма ўртоқларимиз сингари мени ҳам тўйига таклиф қилди. Қишлоғимиздаги бир яқин қариндошимизнинг маъракаси туфайли, афсуски бу тўйга қатнашолмадим. Қишлоқдан қайтгач, курсдошим Раҳмат акадан: «Илҳомжоннинг тўйи яхши ўтдими?», деб сўрадим.

— Ўтишга ўтдику-я, лекин тўйдан шарманда бўлиб қайтдик, —деди Раҳмат ака.

— Нима учун?

— Э, Қодирни биласиз-ку. Ҳаммани, бутун курсимизни шарманда қилди.

Воқеа бундай бўлибди: Илҳомжоннинг тўйига курсимиздан 10—15 студент боришган. Куёвнинг курсдошлари деб, Илҳомжоннинг ёнидан —келин-куёв ўтирадиган столдан жой кўрсатишган. Тўй ширин бошланган. Тўй олиб борувчи киши курсдошларимиздан бирига табрик сўзи айтишни таклиф қилибди. Раҳмат ака Илҳомжонни табриклаган, ҳамманинг номидан уларга бахт тилаган. Лекин Қодир исмли курсдошимиз хурмачасини билмай, ичавериб элбурутдан маст бўлиб олиб, сўз беришларини хиралик билан талаб қилган. Куёвнинг ўртоғи, меҳмон эканлиги ҳаққи-ҳурмати тўй эгалари унинг сўзини қайтариша олмабди. Қодир қўлига микрофонни олиб пойинтар-сойинтар гапириб, келин-куёвни табриклабди. Кейин эса «Энди бир кулишиб олайлик», деб қуракда турмайдиган, ахлоқсиз ҳар хил латифаларни айтиб ташлабди... Курсдошларимиз уятдан бош кўтаролмай, тўйхонадан чиқиб кетишибди.

Бу воқеани эшитиб жуда хафа бўлдим, уялдим, нафратландим. Албатта, дастурхонга ичкилик қўйган мезбонларнинг ҳам айби катта. Аммо университет деган катта даргоҳда ўқиб, устозлардан илм-фан асосларини ўрганган ёш йигитга тўйда бундай бадхулқлик қилиш иснод эмасми?

Хўш, одам тўйга нима учун боради? Қодирга ўхшаш баднафс кимсалар тўйга ичкилик ичиш, тўйиб овқат ейиш учун борсалар керак. Ажойиб тўйдан лаззатланиш, маънавий руҳий озуқа олиш, оила қураётган икки ёшга бахт-саодат тилаш уларнинг хаёлига ҳам келмайди. Худди шу маънода. «Тўй — умр гултожи» мақоласидаги: сир эмаски, тўйда ичкилик ичиб олиб «ошга пашша туширадиган» бадмастлар тўйнинг файзи-тароватини бузади.

Шуҳрат УМИРОВ,
В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети журналистика факультетининг V курс студенти.

ТАЪЗИМ

Янгича тўйлар доим файзли, чиройли ва хотирада бир умрга сақланиб қолади.

Икки ёшнинг ширин орзу-умид билан турмуш қуриши, оила бунёд этиши, серфарзанд бўлишлари нақадар катта бахт. Мана шундай бахтни инъом этишда ота-боболаримиз, онахон-опахонларимиз жон фидо этганлар, авлодларимиз бахти-саодати, шу кунлардаги дориламон ҳаёт учун курашганлар. Улуғ Ватан урушида немис-фашистларига қарши жангларда қаҳрамонларча ҳалок бўлган ботир ота-акаларимизни ҳеч қачон унутмаймиз. Уларнинг мангу хотирасини ҳар бир шодиёнамизда, байрамларда, тўй-томошаларимизда юракда юксак меҳр-муҳаббат билан ёдга оламиз.

Ширин ҳаётимизнинг гулу булбулдек бир-бирига ярашган мана бу келин-куёвлар Номаълум солдат қабрида унинг порлоқ хотирасини шараф билан эслаб, таъзим бажо этмоқдалар. Она-Ватаннинг фидокор қаҳрамонлари руҳини эслаб яшаш инсонийликни улуғлайди.

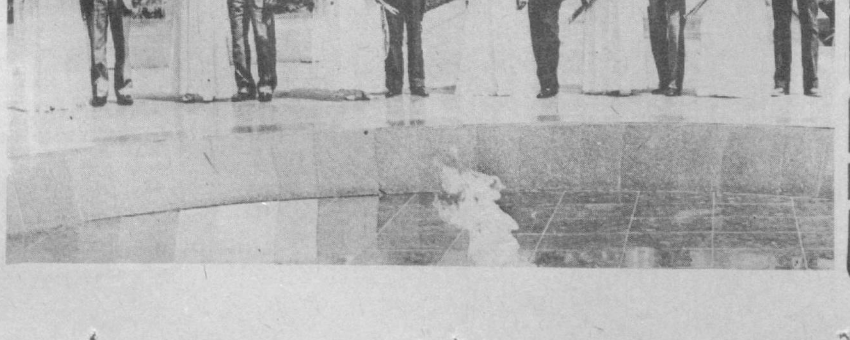

• Санъат фестивали қатнашчилари

Кун сайин Тошкентда ўтаётган Бутуниттифоқ санъат фестивали ўз атрофига кўплаб санъат ишқибозларини тўпламоқда. Санъат фестивали қатнашчилари меҳнаткашлар билан учрашиб, уларга ўзларининг энг яхши асарларини туҳфа қилишаётир. Ижодкорларнинг бу галги учрашуви мароқли, бир умр эсда қоладиган даражада завқли ўтмоқда.

СУРАТЛАРДА: Туркманистон ССРнинг П. Сариев номли халқ асбоблари ансамблининг бош дирижёри Байрам Худойқулов; қардош Арманистон ССРдан келган эстрада коллективининг ҳар бир чиқишини томошабинлар гулдурос қарсаклар билан кутиб олишмоқда.

М. Исломов фотолари.

ШЕЪРИЯТ ОҚШОМИ

Талъат СОЛИЕВ — қардош Қирғизистоннинг Аравон районида туғилган. «Аравон тоғлари», «Ғалаба куни» каби шеърий тўпламлар муаллифи. «Қишлоқ ҳақиқати» газетасида бўлим мудири бўлиб ишлайди.

КОММУНИСТ ДЕБ АТАНГЛАР МЕНИ

Ўқ ёғилди ерү осмондан,
Душман босиб келди ҳар ёндан,
Силжимадим лек истеҳкомдан —
Коммунист деб атанглар мени.

Пўлат бўлди мендаги тўзим,
Қонга тўлди ғазабдан кўзим,
Юзига тенг келдим бир ўзим —
Коммунист деб атанглар мени.

Содиқ қолдим имонимга мен,
Эътиқодим, виждонимга мен,
Улуғ Совет замонимга мен —
Коммунист деб атанглар мени.

Қалбга қутқу сололмади дўқ,
Кўкрагимни ғалвир қилди ўқ, —
Партбилетим кўролганим йўқ —
Коммунист деб атанглар мени.

Бошдан учди ўқнинг нечаси,
Қалбда қолди қанча парчаси,
Келолмасам қайтиб кечаси —
Коммунист деб атанглар мени...

ЎЗБЕКИСТОН

Мард йигит севса агар табаррук
Ватан номи,
Юрагида қолади умрбод ўчмас
бўлиб.
Ҳар қандай эҳтиромдан улуғ юрт
эҳтироми,
Юракда қолса агар қолади
кўчмас бўлиб,
Жон каби ягонасан бизларга,
Ўзбекистон!
Оталар юртидирсан, сенинг
зарра-заррангга
Киндик қонидан тортиб манглай
тери тўкилган.
Сени обод этгунча, солгунча
турфа рангга
Чинордек мағрур қадди балки
минг бор букилган,
Жон каби дурдонасан бизларга,
Ўзбекистон!
Сени мадҳ қилсам камдир, сени
куйласам камдир
Жонимдан ортиқ қўйиб,
жонимдан ортиқ кўриб.
Бу севгини юракка солган
мунис онамдир,
Сени шодон куйлайман онам
ёнида туриб,
Бир меҳрибон онасан бизларга,
Ўзбекистон!
Кези келса тарк айлар, жон
вужудга сиғмайди,
Жон-да, у севги эмас, кетади
келмас бўлиб.
Вужуддан жон чиқару лекин
меҳр чиқмайди,
Сен аслида севгисан, қоласан
ўлмас бўлиб,
Севги бўлиб қоласан қалбларда,
Ўзбекистон!

ТЕРАКЛАР

Қани айтинг, севмас қай инсон
Тeракларнинг салобатини?
Сиз билмайсиз, севаман чунон
Мен уларнинг бир одатини —
Хизмат билан маълум муддатга
Тарк айласам агар элимни,
Етгунимча токи сарҳадга,
Кузатади тераклар мени.
Қайтганимда қўмсаб юртимни,
Дилим эзгу ҳисларга тўлиб,
Яна ўша тераклар мени
Кутиб олар биринчи бўлиб.

Талъат СОЛИЕВ.

• Буюмлар тарихидан

ТЕРМОС ИХТИРОЧИСИ КИМ?

Термосни яратишда олимлар, шунингдек синчков ихтирочилар қатнашганлар. 1879 йилда инглиз физиги Уэйкхолд суюлтирилган газларни сақлаш учун юпқа шишадан иборат икки қаватли идишдан фойдаланишни таклиф этди. Деворлар оралиғида иссиқликни сақловчи вакуум ҳосил бўлди. Келгусида у тажриба мақсадларида қўллаш учун сунъий шиша деворли қобиқдан иборат бўлган идишни қўлда тайёрлади.

1899 йилда эса инглиз химиги Дуарте Уэйнхолд термосни такомиллаштирди. У иссиқлик камайишининг олдини олиш учун идиш деворларини кумуш билан ниқоблади. Ниҳоят 1904 йилда берлинлик шишасоз уста Бюргер лаборатория термосларини оммавий суратда ишлаб чиқаришга киришиб, маиший мақсадларда фойдаланиш учун ҳам моделлаштиришга қарор қилди.

Ф. ОРИПОВ тайёрлаган.

• БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

Гул — уй зийнати

Уйга янги узилган чиройли гул олиб келдингиз. Уни гулдондаги сувга солиб, узоқ вақт сўлимаслиги учун нима қилиш керак!

Гулнинг энг аввало бандини ён бошига қия қилиб кесинг (чунки гул бандини тўғри кессангиз у ваза таг қисмига ўрнашиб, сув ичолмай қолади). Гулни сув ичига солиб туриб қирқсангиз яна яхши, бунда гул банди ичига ҳаво кирмайди у сувни яхши ичади. Шунингдек, гулдондаги сув ичида қоладиган баргларни ҳам қирқиб ташланг, акс ҳолда у сувда ириб, сув таркибини бузади. Атир гуллар бандидаги тиконларни ҳам олиб ташлаш керак.

Гулдонда сақланадиган гулларни мослаб танлаш керак. Узоқ турадиган гуллар орасига тез сўлиб қоладиган гулларни асло қўшманг.

Гуллар узоқ сўлимай туриши учун сувга уч процентли қанд аралашмасини қўшган маъқул. Микроорганизмлар кўпаймаслиги учун бир литр сувга бир ош қошиқ ҳисобида сирка қўшилади. Қанд ўрнига 3 литр сув ҳисобида ярим таблетка аспирин ёки стрептомицин солиш мумкин.

Гуллар магний сульфат, калий перманганат, борат кислотасининг бир озгина аралашмаси қўшилган сувларда ҳам яхши сақланади. Писта кўмир ва бир литр сув ҳисобига бир чой қошиқ ош тузи қўшилган сувлар гул бандини чиришдан сақлайди.

ФАН ВА ТЕХНИКА: ИЗЛАНИШЛАР, КАШФИЁТЛАР

ЧИҚИТДАН КАТАЛИЗАТОР

СССР Фанлар академияси Сибирь бўлими химия ва химик технология институтининг олимлари рангли металлургия корхоналарининг чиқитларидан фойдаланиб, қорамтир кўмирдан бензин ҳосил қилдилар.

Қаттиқ ёқилғини суюқ ёқилғига айлантириш формуласи олимларга кўпдан бери маълум: кўмирга водород ҳайдаш зарур. Аммо босим ва температура юксак бўлганидагина сифатли бензин ҳосил қилиш мумкин. Энг муҳими эса жараённи тезлатувчи катализатор керак.

Мавжуд технологияга мувофиқ темир-молибден бирикмаларидан ана шу мақсадда фойдаланилади, — деди институт директорининг ўринбосари, химия фанлари доктори Б. Кузнецов. — Лекин бу метод самарали бўлишига қарамай, унинг жиддий камчилиги бор. — Молибден анча қиммат туради. Ишлаб чиқариш кўлами катта бўлганида ана шу омил ҳал қилувчи роль ўйнайди. Шунинг учун ҳам олимлар янги, арзон катализатор излаш билан банд бўлдилар. Улар шламдан фойдаланишга қарор қилдилар. Тадқиқотчилар ҳар хил шламлар билан ўнлаб тажрибалар ўтказдилар. Ниҳоят приборлар кўмир водородни яхши юта бошлаганлигини кўрсатди. Кўмирни суюқ ёқилғига айлантириш жараёнини тезлатишга қодир янги состав шу тақлидда топилди. Сибирликлар олиб борган тадқиқотларнинг натижалари СССР Фанлар академияси юксак температуралар институти ясаган қурилмада ҳам тасдиқланди.

Таклиф этилган технологиянинг ғоятда тежамлилиги унинг асосий фазилатидир: катализаторнинг қиммати уни йиғилиб ётган жойидан ишлаб чиқариш корхонасига ташиб келтириш нархи билангина белгиланади.

ВОДОРОД ПИШИҚ ҚИЛАДИ

Украина Фанлар академияси физика-механика институтининг олимлари металлнинг азалий ғаними — водородни унинг дўстига айланишга мажбур қилдилар. Олимлар ишлаб чиққан махсус составда шу газ қотишма структурасини бузмай, балки унинг механик хоссаларини яхшилайди.

— Институтимизда яратилган янги химик реактив иштирокида қотишмаларнинг ҳолатини ўрганаётиб, кутилмаган бир ҳодисани пайқаб қолдик, — деди ечим раҳбари техника фанлари доктори Ю. Бабей. — Электролитик эритмага қўшилган шундай ингибитор модда эркин водородни синалаётган материал кристалл тўрига киришга мажбур қилади ва шу тўрда муайян тарзда қатъий жойлашади. Натижада металларнинг пишиқлиги, уларнинг ташқи таъсирларга бардошлилиги ғоятда ошади.

Пайқалган ҳодиса туфайли алоҳида қотишмалардан ясалган асбобларнинг бардошлилиги ва чидамлилигини оширувчи сифат жиҳатидан янги усул яратиш мумкин бўлди.

Технология содда бўлиб, махсус ускуна талаб этмайди, легирловчи тақчил материаллар сарфи ҳам анча камаяди. Бунинг учун буюмни ингибиторли махсус эритмага тушириш ва белгиланган режимни сақлаш кифоя.

ПЕЧКА ЎРНИДА ДЕРАЗА

Уйда иссиқликни деворларгина эмас, шу билан бирга дераза ҳам сақлаши мумкин. Уч қават дераза блоки конструкциясини ишлаб чиққан Арманистон қурилиш ва архитектура илмий-тадқиқот институтининг мутахассислари шундай деб ҳисоблайдилар.

Икки параллель ойна орасидаги бўшлиққа иссиқ ҳаво берилади. Бу ҳаво дераза кескисидаги тешик орқали хонага чиқарилади ва уни иситади. Бундай деразали хоналарга иситиш радиаторлари ҳам керак бўлмайди, ҳаво тозаланади, уйнинг микро иклими ва гигиеник шароитлари яхшиланади. Компрессор станциясидан келадиган иссиқ ҳавонинг берилиши температура датчиги ёрдами билан автомат тарзда ростланади.

Янги ечим иссиқлик ва энергиядан ташқари металлни ҳам тежашга имкон беради, чунки иситиш радиаторларига эҳтиёж қолмайди. Уч қават дераза блоки товушни ҳам ўтказмайди. Ёзда бундай дераза хона ичини салқин қилади: компрессор орқали совутилган ҳаво бериш мумкин. Бинобарин кондиционерлар ҳам керак бўлмайди.

(ТАСС).

БИЛДИРИШ

Халқаро мавзуда лекция ўқувчи лекторлар доимий ишловчи семинарининг тингловчилари диққатига.

23 сентябрь соат 18.30 да «Билимлар уйи» (Киров кўчаси, 24) да «КПСС ички ва ташқи сиёсатининг баъзи бир актуал проблемалари» мавзуида лекция бўлади. Лекцияни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг лектори Ю. Н. Абдуллаев ўқийди.

Редактор
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ●

театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 20/IX да **Корсар**, 21/IX да **Чио-Чио-Сан**, 22/IX да **Оловиддиннинг сеҳрли чироғи** (12.00), **Уйқудаги гўзал** (20.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20/IX да **Рўё**, 21/IX да **Куёв**, 22/IX да **Ўғрини қароқчи урди.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 20/IX да **Паранжи сирлари**, 21/IX да **Олифта**, 22/IX да **Туяқуш бояқиш** (12.00), **Тоҳир ва Зуҳра** (19.30).

кино

20 СЕНТЯБРДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ТОШЛАРДА ҲАМ ДАРАХТ ЎСАДИ» — **Санъат саройи** (катта зал, 18.30, 21.00; телефонлар 44-21-44, 44-21-34, 44-21-74).

«ДИҚҚАТ! БАРЧА ПОСТЛАРГА...» — **Ватан** (тоқ соатларда), **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«ШАБАНА» — **Чайка** (18.30, 21.00; телефон 77-06-20), **Қозоғистон** (18, 20, 21.00; телефон 35-24-92), **Восток** (18.30, 21.00; телефон 91-14-61).

«СИЗ КИМСИЗ, ДОКТОР ЗОРГЕ?» — **Москва** (18.30, 20.45; телефон 33-05-01), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (18.30, 21.00; телефон 78-47-25), **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (18.30, 21.00).

«КОНДОРНИНГ УЧ КУНИ» — **Фестиваль** (21.30, телефон 32-78-02).

«УНИНГ ЖАҲЛИ ЧИҚА БОШЛАДИ» — **Хива** (21.30).

«ФРЭНСИС» — **Лисунов номли** (20.00; телефон 96-34-02).

«НОБОП ОДАМ» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«РАҚИБЛАР» — **Тинчлик** (тоқ соатларда).

«ДАКИЙЛАР» — **Ҳамза номли** (жуфт соатларда), **С. Раҳимов номли** (тоқ соатларда, телефон 48-46-71).

«ЕТИМ БОЛАЛАР» — **К. Ёрматов номли** (20.00, телефон 24-22-66).

21 СЕНТЯБРДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ТОШЛАРДА ҲАМ ДАРАХТ ЎСАДИ» — **Санъат саройи** (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефонлар 44-21-44, 44-21-34, 44-21-74).

«ДИҚҚАТ! БАРЧА ПОСТЛАРГА...» — **Ватан** (тоқ соатларда), **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02), **С. Раҳимов номли** (тоқ соатларда, телефон 48-46-71).

«ШАБАНА» — **Чайка** (20.45 телефон 77-06-20), **Қозоғистон** (11, 12, 14, 15, 17, 18, 20, 21.00; телефон 35-24-92), **Восток** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 91-14-61).

«МЎЪЖИЗАЛАР МАВСУМИ» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52). **Чайка** (тоқ соатларда).

«СИЗ КИМСИЗ, ДОКТОР ЗОРГЕ?» — **Москва** (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45, телефон 33-05-01), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 78-47-25), **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

«КОНДОРНИНГ УЧ КУНИ» — **Фестиваль** (21.30, телефон 32-78-02).

«УНИНГ ЖАҲЛИ ЧИҚА БОШЛАДИ» — **Хива** (21.30).

«НОБОП ОДАМ» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«РАҚИБЛАР» — **Тинчлик** (тоқ соатларда).

«ДАКИЙЛАР» — **Ҳамза номли** (жуфт соатларда).

«ЕТИМ БОЛАЛАР» — **К. Ёрматов номли** (11, 14, 17, 20.00; телефон 24-22-66).

КИЧКИНТОЙ БИЛАН «МАЛИШ»ГА МАРҲАМАТ!

Истироҳат боғида сайр этиш, каруселларда учиш, самолётларда парвоз қилишдан кейин

«МАЛИШ»ГА МАРҲАМАТ ҚИЛИШ ЗАВҚЛИДИР.

Бу ерда ПЛОМБИР, СУТЛИ КОКТЕЙЛЬ, ОЛМА ШАРБАТИ тановул қилиш лаззатлидир.

Музқаймоқ кафеси М. Горький номидаги маданият ва истироҳат боғида жойлашган.

«ТАШПЛОДООВОШЧ» БИРЛАШМАСИ

ЎҚИШГА ЧОРЛАЙДИ

«ТАШПЛОДООВОШЧ» УЛГУРЖИ-ЧАКАНА БИРЛАШМАСИНИНГ МАКТАБ-МАГАЗИНИДА СОТУВЧИЛИК КАСБИНИ БЕМАЛОЛ ЎРГАНИШ МУМКИН.

Сиз бу ерда 2 ой мобайнида мева ва сабзавот неъматлари кичик сотувчиси ихтисослигини эгаллайсиз.

МАКТАБ-МАГАЗИНГА ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ДОИМИЙ ПРОПИСКАСИ БЎЛГАН ВА 18 ЁШГА ЕТГАН БАРЧА ХОҲЛОВЧИ ЁШЛАР КИРИШЛАРИ МУМКИН.

Машғулотлар назария ва практикани қамраб олади. Ўқувчиларга ойига 53 дан 63 сўмгача стипендия тўланади. Ўқиш вақти меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади. Битирувчилар курсларни битирганларидан кейин «Ташплодоовошч» магазинларида ишлашга йўлланма оладилар.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: маълумоти тўғрисида ҳужжат, турар жойидан справка, бор бўлса меҳнат дафтарчаси, 2 та фотосурат (3х4) ва 2 та фотосурат (6х9).

ҲУЖЖАТЛАР СОАТ 9 ДАН 18.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Мактаб-магазин Олой бозорида жойлашган. Унга 2, 3, 22, 23, 25, 28, 16-трамвайлар; 2, 10, 26, 51, 57, 60, 72-автобуслар, 21-троллейбус билан «Олой бозори» бекатигача борилади.

Маълумотлар учун телефон 33-51-78.

«ТАШПЛОДООВОШЧ» УЛГУРЖИ-ЧАКАНА БИРЛАШМАСИ.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-24).

ТВ

ЖУМА

20 СЕНТЯБРЬ

● МТ I

18.00 «Рус тили».
18.30 «Ҳамдўстлик». Тележурнал.
19.00 «Халқ куйлари».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Вақт тақозоси». «Жойида ҳал этилмоқда» туркумидан.
20.15 «Ковпак ҳақида ўйлар». Бадиий фильм. 3-фильм. «Карпатлар, Карпатлар...» 2-серия.
21.30 «Время».
22.05 «Опера санъати усталари».
23.15 «Дунё воқеалари».
23.30 МТ ва БР симфоник ҳамда эстрада куйлари оркестри чалади.
00.05 Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. Информацион кўрсатув.

● МТ II

18.30 Янгиликлар.
18.45 «Шаҳар боғида». Телефильм премьераси.
18.55 «Мен кутаман». Телевизион бадиий фильм.
20.20 «Чимёнда бир кун». Телефильм премьераси (Тошкент).
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Онамларнинг мактаби».
21.15 Халқ куйлари.
21.30 «Время».
22.05 Спортнинг ҳарбий-амалий кўп кураши бўйича СССР чемпионати.
22.35 Хоккей бўйича СССР чемпионати. МАСК — «Торпедо». 2 ва 3-даврлар.

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Беш йиллик — менинг тақдиримда». Тошкент «Электроаппарат» заводи комсомол-ёшлар бригадаси ҳақида ҳикоя.
18.45 «Самовий саёҳат». Қўғирчоқ фильм.
19.00 «Мусобақа — омма ижоди».
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.
20.00 «Ўсмир ва қонун».
20.30 «Ахборот».
20.50 «Саодат» журнали саҳифаларида».
21.20 «Шамол, мени қувиб ет». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
21.30 Москва. «Время».
22.05 Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт.
22.45 «Ўзбекистон флораси». Телефильм.
23.05 Кўрсатувлар программаси.

● ЎзТВ II

9.00 — 16.10 МТ II
17.00 Кўрсатувлар программаси.
17.05 Болалар учун фильм. «Эртак қандай яратилган».
17.15 «Муқаддас туҳфалар аравачи». Телеспектакль (рус.).
18.25 «Шаҳар романси». Бадиий фильм.
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.20 Теннис бўйича ўсмирларнинг V Халқаро турнири. Репортаж (ёзиб олинган).
20.50 «Нальчик». Телефильм.
21.00 «Яхши кайфият хизмати» (рус.).
21.30 МТ II

ШАНБА

21 СЕНТЯБРЬ

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 «Инсон тоғлардан ҳам юксак». Илмий-оммабоп фильм.
10.00 «Актуал мавзуларда: халқ истеъмоли моллари». Хизмат кўрсатиш тармоғи.
10.30 «Рассомлар ҳақида ҳикоялар». И. Левитан.
11.00 «Ковпак ҳақида ўйлар». Бадиий фильм. «Карпатлар, Карпатлар...» 2-серия.
12.15 В. Моцарт. Вальторн ва оркестр ижроси учун концерт.
12.25 «Мардлик қонунига биноан».
12.55 «И. Сохадзе куйлайди». Фильм-концерт.
13.25 «Ўсимликлар олами».
14.10 «Оила ва мактаб». Тележурнал.
14.40 «Камалак» халқ ижодиёти телепрограммаларининг VI Халқаро фестивали. «Бленки ўтлоғи». (Румыния).
15.10 «Дунё воқеалари».
15.25 «Мўъжизасиз-мўъжизалар».
16.25 Болалар учун фильм. «Бизнинг ҳовлилик Билмасвой». 1-ва 2-сериялар.
18.35 «Иқтисодий шарҳ».
19.05 Енгил атлетика. СССР, АҚШ, Япония терма командаларининг матчи.
19.50 Ю. А. Жуков суҳбати.
20.25 Социалистик мамлакатлар бадиий коллективларининг концерти. ГДР дан олиб кўрсатилади.
21.30 «Время».
22.05 «Севги кунлари». Бадиий фильм. (Италия).
23.45 Янгиликлар.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 «Агар соғлом бўлай десанг».
9.30 «Тонгги почта».
10.00 «Арам Хачатурян — рассом, гражданин». Телефильм премьераси. 3-серия.
11.05 «Учувчи ғаллакорлар». Телефильм премьераси.
11.20 Ленинград телевидениеси ва радиоси эстрада симфоник оркестрининг концерти.
11.50 «Саёҳатчилар клуби».
12.50 УКРАИНА ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.
14.15 Н. Соловьёва иштирокида фильм-концерт премьераси.
14.45 «Сен бўлмасанг, бошқа ким». Бадиий фильм.
16.00 Брест шаҳри ашула ва рақс ансамбли қатнашчилари ҳақида телеочерк.
16.25 «Маршал Шапошников». Илмий-оммабоп фильм премьераси.
16.45 СССР халқ артисти, композитор А. Г. Новиков қўшиқлари.
18.05 «Бизнинг хонадонимизда». Телевизион шарҳ.
18.55 «Қора товуқ». Мультфильм.
19.15 «Халқаро обзор».
19.30 «Ерда, самода ва денгизда».
20.00 СССР халқ артисти А. Борисов А. П. Чехов ҳикояларини ўқийди.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Здоровье».
21.30 «Время».
22.05 К. Ваншенкин поэзияси кечаси.
23.40 Союзлар уйининг Колонна залида санъат усталарининг концерти.

● ЎзТВ I

* * *

17.15 Кўрсатувлар программаси.
17.20 «Ёзувчилар — болаларга». Ф. Мусажонов.
18.00 «Алкоголизм билан кураш — ҳамманинг иши» (рус.).
18.35 «Ягона, аҳил оилада...» Белоруссия ССР.
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 «Ягона, аҳил оилада...» Белоруссия ССР (давоми).
20.30 «Ахборот».
20.50 «Қизлар гулдастаси». Концерт.
21.30 Москва. «Время».
22.05 Телевизион миниатюралар театри.
23.05 Кўрсатувлар программаси.

● ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

9.00 — 16.45 МТ II
17.50 Кўрсатувлар программаси.
17.55 Мактаб ўқувчилари учун. «Олға, карнайчилар!»
18.25 «Ёзувчи ва ҳаёт».
19.00 «Новости».
19.20 «Жаҳон бир ҳафта ичида».
19.30 «Дуганоҳо» телеклуби.
20.30 «Ахбор».
20.50 Концерт.
21.30 МТ II

БАРЧА КИНО ИШҚИБОЗЛАРИГА!

К. ЁРМАТОВ номли «ЎЗБЕКФИЛЬМ» киностудияси ташкил этилганлигининг 60 йиллиги байрами муносабати билан

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ КИНОЛАШТИРИШ БОШҚАРМАСИ

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ БИЛАН ҲАМКОРЛИКДА

«БИЗ ОЛТМИШДАМИЗ» шиори остида **ЎЗБЕК КИНЕМАТОГРАФИЯСИНИНГ ЭНГ ЯХШИ АСАРЛАРИ НАМОЙИШИНИ ЎТКАЗАДИ.**

Кўрик 1985 йил 23 сентябрдан 30 сентябргача қуйидаги кинотеатрларда ўтказилади: «ИСКРА», К. ЁРМАТОВ номли, ҲАМЗА номли, С. РАҲИМОВ номли, М. ШАЙХЗОДА номли, МИР, «ЯНГИОБОД» ва «ТИНЧЛИК».

Тошкент кинотеатрларига марҳамат қилинг!

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари редакцияси коллективи редакция ходими М. Нуриддиновга отаси, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси

Мамадали ФОЗИЛОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Чилонзор район халқ маорифи бўлими ва маориф ходимларининг район касаба союз комитети ҳамда 200-ўрта мактаб коллективи шу мактаб ўқитувчиси М. Тешабоевга отаси

Тешабой ХОЛМУҲАМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»)

—орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и Ташгорсовета.

(Газета бир йилда 300 марта чиқади).

БИЗНИНГ АДРЕС:
700047, ТОШКЕНТ ШАҲРИ,
ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 33-08-74; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-55-39; Совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р—14029. А-2225. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.